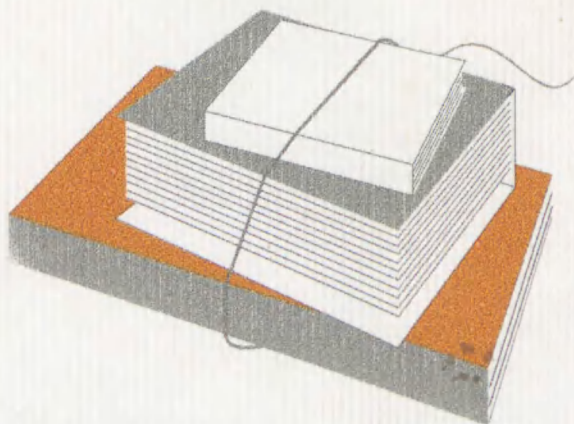

Biblioteкарз Замојски

Bibliotekarz Zamojski

POWIATOWA
I MIEJSKA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA
W ZAMOŚCIU

2003/1 (17)

WYDAWCA:

POWIATOWA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W ZAMOŚCIU
22- 400 Zamość, ul. Pereca 14

Zespół redakcyjny:

Biniek Halina
Gruszka Krystyna - red. nacz.
Miksza-Kordulska Jolanta
Zielińska Halina

Projekt okładki:

Elżbieta Gnyp

Adres redakcji:

Dział Instrukcyjno-Metodyczny PiMBP
22-400 Zamość
ul. Staszica 25
tel. 639-33-73

Nakład: 50 egz.

Druk:

Biuro Technika
Marek Błaszczak

Oprawa:

Pracownia Intrologatorska
PiMBP w Zamościu

Z ŻYCIA BIBLIOTEK

Biblioteki publiczne powiatu ziemskiego zamojskiego. Stan na dzień 31.12.2002 r.	7
Jak to z Biblioteką Pedagogiczną było...	16
Jak biblioteki publiczne mogą służyć integracji Polski z Unią Europejską?	19

POMOCE METODYCZNE

Kalendarz rocznic literackich 2004	33
„Jacek, Placek, Basia i inni” – scenariusz konkursu czytelniczego poświęconego Kornelowi Makuszyńskiemu	41
„Literaccy idole” – regulamin konkursu	47
„Na wycieczkę do ...” Poznajemy dziedzictwo kulturowe naszej okolicy – regulamin konkursu	49

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Nabytki PiMBP	53
Biblioteka Pedagogiczna w Zamościu zachęca, zaprasza, proponuje....	59

KSIAŻKI, KTÓRE WARTO KUPIĆ	69
-----------------------------------	----

TO WARTO WIEDZIEĆ	77
--------------------------	----

KRONIKA	87
----------------	----

Z ŻYCIA BIBLIOTEK

Biblioteki publiczne powiatu ziemskiego zamojskiego. Stan na dzień 31.12.2002 r.

Sieć biblioteczna i baza lokalowa

W 2002 roku sieć biblioteczną powiatu zamojskiego tworzyło 35 placówek bibliotecznych, w tym: 3 biblioteki miejsko-gminne, 12 bibliotek gminnych i 20 filii bibliotecznych. Pracę bibliotek wspomagała działalność 9 punktów bibliotecznych w 5. gminach: Grabowiec (1), Łabunie (2), Miączyn (2), Nielisz (1), Zamość (3). Liczba stałych placówek bibliotecznych i punktów pozostała bez zmian w porównaniu z 2001 rokiem.

W roku 2002 bez zmian pozostała liczba placówek połączonych – na 35 placówek bibliotecznych – 12 z nich (34,3% ogółu) funkcjonowało w strukturach innych jednostek. 5 placówek połączonych jest z jedną instytucją – domem kultury. Są to biblioteki działające na terenie gmin: Grabowiec – 1 placówka, Skierbieszów – 2 placówki, Stary Zamość – 2 placówki.

Na terenie miasta i gminy Krasnobród biblioteki (2) działały w strukturach Centrum Kultury i Sportu.

Biblioteka w Komarowie i Filia w Zubowicach połączone są z Samorządowym Ośrodkiem Kultury i Sportu, przy czym Biblioteka w Komarowie połączona jest jednocześnie z biblioteką szkolną.

W gminie Sitno 3 biblioteki funkcjonują w strukturze Referatu Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Gminy Sitno.

Na uwagę i naśladowanie zasługuje inicjatywa władz Krasnobrodu. Z dn. 1.01.2003 r. Biblioteka w Krasnobrodzie i FB w Hutkach uzyskały samodzielność organizacyjną i finansową.

W I kw. 2002 r. FB Zubowice (gm. Komarów) z powodu braku ogrzewania była zamknięta.

Łączna powierzchnia bibliotek publicznych wyniosła 2 078 m², tj. o 15 m² więcej niż w 2001 r. Na 1 placówkę przypadało 59,4 m².

W roku sprawozdawczym nastąpiły 3 zmiany lokalowe:

- FB Zubowice (gm. Komarów) przeniesiono do nowego ogrzewanego lokalu, w związku z tym nie będą występowały przerwy w pracy tej placówki.
- FB w Michałowie (gm. Sułów)
- FB w Płoskiem (gm. Zamość)

Przeprowadzono remonty 9. placówek bibliotecznych w gminach: Adamów, Grabowiec, Miączyn, Radecznica, Sitno, Szczepieszyn i Zamość oraz zrobiono podjazd dla niepełnosprawnych w GBP Skierbieszów.

Warunki lokalowe placówek bibliotecznych są ciągle bardzo słabe – brakuje czytelni, magazynów, pomieszczeń do prowadzenia działalności edukacyjno-kulturalnej.

Wyposażenie bibliotek w podstawowy sprzęt biblioteczny i techniczny pozostawia bardzo wiele do życzenia. W większości placówek regały, szafy katalogowe, lamy, stoliki i krzesła wymagają wymiany. Zaledwie kilka bibliotek wyposażonych jest w sprzęt audiowizualny, niezbędny do prowadzenia działalności upowszechniającej czytelnictwo.

Zwiększyła się liczba bibliotek posiadających komputery. W 2002 roku do ich grona dołączyły 2 placówki z gminy Adamów.

Ogółem na terenie powiatu zamojskiego 5 placówek (GBP Zamość, GBP Łabunie, GBP Nielisz, GBP Adamów i FB Suchowola) wyposażonych jest w sprzęt komputerowy.

W bibliotece w Łabuniach rozpoczęto prace nad tworzeniem zautomatyzowanego katalogu zbiorów bibliotecznych. Również pozostałe biblioteki – z wyjątkiem GBP Nielisz – wyposażone są w programy biblioteczne i w najbliższym czasie rozpoczęta zostanie automatyzacja prac bibliotecznych.

2 biblioteki (GBP Zamość i GBP Nielisz) podłączone są do sieci INTERNET.

Zbiory biblioteczne i ich uzupełnianie

Zbiory biblioteczne na koniec 2002 r. liczyły 434 250 książek i czasopism oprawnych oraz 287 jednostek zbiorów specjalnych.

W ciągu roku do placówek bibliotecznych wpłynęło ogółem 7 690 jednostek materiałów bibliotecznych (7 688 książek i 2 zbiory specjalne). Z ogólnej liczby wpływów 87,4% (6 718 książek i 2 jednostki zbiorów specjalnych) pochodzi z zakupu ze środków własnych. Pozostałe wpływy to m.in. dary pozyskane przez biblioteki.

Pomimo że w porównaniu z 2001 rokiem wpływy zbiorów zmniejszyły się o 172 wol., zakup ze środków samorządowych zwiększył się o 649 jednostek (647 książek), tj. o 10,7%.

Wydatki na uzupełnianie zbiorów wzrosły o 6 950 zł i wyniosły 89 870 zł.

Wskaźnik zakupu książek wyniósł 6,0 wol. na 100 mieszkańców i wzrost o 0,6 w porównaniu z 2001 r. Najwyższy wskaźnik zakupu odnotowano w gminach Sułów (13,1), Adamów (10,5), Łabunie (10,4), Stary Zamość (10,3), najniższy natomiast w gminach: Nielisz (1,5), Sitno (1,9), Skierbieszów (1,9).

Po raz pierwszy od kilku lat nie zmniejszyła się liczba prenumerowanych przez biblioteki czasopism i wyniosła (podobnie jak w 2001 r.) 146 tytułów. Niemniej jednak jest ona zbyt niska w stosunku do potrzeb zgłaszanych przez użytkowników bibliotek. W 7 placówkach nie prenumeruje się ani 1. tytułu.

Zakup zbiorów i stan prenumeraty w poszczególnych gminach w 2002 roku przedstawia tabela.

Gmina, miasto i gmina	Zakup w wol.			Wydatki na uzupełnianie zbiorów		Liczba czasopism prenumero wanych w 2002	w porównaniu z 2001 r.
	w 2002 r.	w porównaniu z 2001 .r	na 100 mieszkańcó w w 2002 r.	w 2002 r.	w porównaniu z 2001 r.		
Adamów	556	- 66	10,5	5 727	- 3 370	18	+ 14
Grabowiec	211	+ 115	4,3	3 354	+ 1 824	4	-
Komarów	295	+ 142	5,3	4 266	+ 2 162	5	- 3
Łabunie	667	+ 132	10,4	9 134	+ 2 412	10	+ 3
Miączyn	400	+ 136	6,1	5 023	- 12	3	-
Nielisz	97	- 94	1,5	1 304	- 1 418	3	- 1
Radecznica	360	- 262	5,3	5 039	- 2 254	9	+ 9
Sitno	127	+ 48	1,9	3 148	+ 2 295	6	- 22
Skierbieszów	109	+ 36	1,9	1 173	- 78	1	+ 1
Stary Zamość	583	+ 324	10,3	7 097	+ 2 297	3	- 2
Sułów	707	+ 4	13,1	5 574	- 344	11	-
gm. Zamość	1 445	+ 76	7,5	21 321	+ 1 372	53	+ 1
Krasnobród	373	+ 72	5,1	4 859	+ 550	4	- 1
Szczebrzeszyn	446	- 46	3,6	5 344	- 653	8	-
Zwierzyniec	344	+ 32	4,6	7 507	+ 2 167	8	+ 1
Razem	6 720	+ 649	6,0	89 870	+ 6 950	146	0

Wyniki czytelnicze

W 2002 roku placówki biblioteczne zarejestrowały 15 154 czytelników. W porównaniu z rokiem 2001 ich liczba zwiększyła się o 378, tj. o 2,6%.

Czytelnicy wszystkich bibliotek stanowią 13,5% ogółu mieszkańców powiatu. Najniższy odsetek czytelników występuje w gminach: Nielisz (5,3%), Szczepleszyn (9,6%). Najwyższy procent czytelników zarejestrowały biblioteki w gminach: Łabunie (22,3%), Radecznica (18,2 %).

W bibliotekach powiatu zamojskiego zarejestrowano ogółem 335 062 wypożyczeń, w tym:

	na zewnątrz	na miejscu	ogółem
książek	303 322	16 142	319 464
czasopism	9 557	5 954	15 511
zbiorów specjalnych	87	-	87
razem	312 966	22 096	335 062

Liczba wypożyczeń ogółem w porównaniu z 2001 rokiem zwiększyła się o 13 923 jednostek, co stanowi 4,3%. Wzrost wypożyczeń przedstawia się następująco:

	na zewnątrz	na miejscu	ogółem
książek	+ 7 979	+ 3 373	+ 11 352
czasopism	+ 1 746	+ 840	+ 2 586
zbiorów specjalnych	- 15	-	- 15
razem	+ 9 710	+ 4 213	+ 13 923

Na 1 czytelnika przypadało 20,7 wypożyczeń na zewnątrz. Najniższą aktywność czytelniczą odnotowały biblioteki w gminach Sitno (13,3) i Stary Zamość (13,7).

Wyniki czytelnicze osiągnięte przez biblioteki w poszczególnych gminach ilustruje niżej zamieszczona tabela.

Gmina, miasto i gmina	Liczba czytelników		Liczba wypożyczeń na zewnątrz		Liczba wypożyczeń na miejscu	
	stan w dn. 31.12.2002 r.	w porównaniu z 2001 r.	stan w dn. 31.12.2002 r.	w porównaniu z 2001 r.	stan w dn. 31.12.2002 r.	w porównaniu z 2001 r.
Adamów	583	+ 67	11 711	+ 978	834	+ 567
Grabowiec	652	+ 21	17 706	+ 5 105	579	+ 49
Komarów	680	+ 97	27 761	+ 4 613	3 886	+ 3 089
Łabunie	1 432	- 18	28 850	- 3 917	6 192	- 1 087
Miączyn	826	+ 70	19 690	+ 352	901	+ 227
Nielisz	336	- 7	8 093	- 296	67	- 12
Radecznica	1 235	+ 36	21 907	+ 1 532	776	+ 587
Sitno	749	- 72	9 953	- 1 075	701	- 346
Skierbieszów	903	- 19	20 624	- 760	76	+ 5
Stary Zamość	845	+ 27	11 599	+ 1 496	436	- 91
Sułów	709	+ 2	24 023	+ 2 589	468	+ 104
gm. Zamość	3 193	- 19	50 666	+ 2 127	3 707	+ 997
Krasnobród	792	+ 87	17 919	+ 2 441	251	+ 23
Szczebrzeszyn	1 179	+ 21	24 830	- 5 501	694	- 117
Zwierzyniec	1 040	+ 85	17 634	+ 26	2 528	+ 218
Razem	15 154	+ 378	312 966	+ 9 710	22 096	+ 4 213

Działalność środowiskowa i edukacja kulturalna

Zadaniem statutowym każdej publicznej placówki bibliotecznej jest również prowadzenie działalności upowszechniającej czytelnictwo, dbałość o jego rozwój oraz podejmowanie w tej dziedzinie stosownych działań. Ich zakres, wielkość i częstotliwość wyznaczają z jednej strony ogólnokulturowe potrzeby środowiska, w którym działa biblioteka, z drugiej zaś jej możliwości - organizacyjne, finansowe, kadrowe i lokalowe.

W 2002 roku biblioteki publiczne działające na terenie powiatu zamojskiego przygotowały dla czytelników ogółem 925 różnorodnych form działalności edukacyjno-kulturalnej, które stanowiły w różnym stopniu i zakresie próbę odpowiedzi na ich potrzeby.

Zasadniczą grupę przedsięwzięć oferowanych w programach kulturalnych stanowiły wizualne formy pracy: wystawy tematyczne, hasła i gazetki ściennie. Sporo miejsca poświęcono zajęciom propagującym akcję *Cała Polska Czyta Dzieciom*. Było to głośne czytanie i opowiadanie fragmentów książek dla dzieci, przeglądy literatury oraz pogadanki i dyskusje nad książką.

Część oferty kulturalnej stanowiła odpowiedź na propozycję Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zamościu. Był to udział w konkursach powiatowych *Spotkania z książką* i *Razem z Szancerem* oraz w *XIII Zamojskich Spotkaniach z Literaturą*.

Inną grupę zajęć stanowiły imprezy okolicznościowe. Były to środowiskowe spotkania z okazji Dnia Babci, Dnia Dziadka, Dnia Matki, Dnia Dziecka, wieczory andrzejkowe, spotkania mikołajkowe, spotkania wigilijne, spotkania walentynkowe, a także akademie i apele o charakterze patriotycznym.

W ofercie przedsięwzięć edukacyjno-kulturalnych były również konkursy wiedzy, konkursy rysunkowe i plastyczne, zgaduj zgadule, lekcje biblioteczne, rzadziej - spotkania autorskie, oraz imprezy organizowane w terenie: powitanie wiosny, pikniki majówkowe, wycieczki do lasu, gry i zabawy o charakterze sportowym.

Analiza oferty kulturalnej, jaką zaproponowały biblioteki w 2002 roku upoważnia do pewnych wniosków:

- podejmowane inicjatywy powinny być maksymalnie dostosowane do potrzeb konkretnego środowiska,
- w ofercie kulturalnej należy bardziej uwzględniać potrzeby czytelnictwa dorosłych oraz specjalnych kategorii użytkowników bibliotek,
- biblioteki w większym stopniu powinny promować lokalne środowiska i ludzi z nim związanych.

Ciekawsze inicjatywy kulturalne zorganizowane przez publiczne placówki biblioteczne w 2002 roku:

- *Ludzie kultury i nauki* - warsztaty literackie dla młodzieży – GBP Grabowiec,
- *Promocja twórczości poetyckiej Emilii Barteczko* – GBP Komarów,
- *Pożegnanie wakacji* – impreza plenerowa – MGBP Krasnobród,
- *Polska wigilia oraz spotkanie opłatkowe* – świąteczna impreza środowiskowa – GBP Miączyn,
- *Sobótka* – impreza plenerowa – GBP Nielisz,
- *Spotkanie bibliotekarzy powiatu zamojskiego z okazji Dnia Bibliotek i Bibliotekarza* – w programie m.in. zwiedzanie klasztoru oo. Bernardynów i kapliczki św. Antoniego „na wodzie”, kiermasz książki – GBP Radecznica,
- *Najaktywniejszy czytelnik roku 2001/ 2002* – konkurs czytelniczy – GBP Skierbieszów,
- *Ziemia dla ludzi, ludzie dla ziemi* – konkurs o tematyce ekologicznej – GBP Sułów,
- *Z całego serca życzę Ci mamę* – impreza środowiskowa – FB Udrycze, GBP Zamość,
- *Lepimy chrząszcza* - konkurs plastyczny – MGBP Szczepleszyn,
- *Wielki Konkurs Wiedzy z twórczości Astrid Lindgren* – GBP oraz filie biblioteczne gm. Zamość,
- *Zwiedzamy Roztocze* – konkurs regionalny – MGBP Zwierzyniec.

Kadra

W bibliotekach publicznych powiatu ziemskiego na koniec 2002 roku zatrudnionych było 43. pracowników merytorycznych. 27 osób pracowało w pełnym wymiarze godzin, 16 w niepełnym wymiarze zatrudnienia.

Zwiększyło się zatrudnienie w FB Zubowice (gm. Komarów) – do pełnego etatu, natomiast w FB Cześniki (gm. Sitno) zmniejszyło się z ½ do ¼ etatu.

W 4 bibliotekach gminnych była jednoosobowa obsada:

- gm. Adamów
- gm. Grabowiec
- gm. Sitno (zatrudnienie w bibliotece gminnej wynosi ¾ etatu)
- gm. Stary Zamość

Ogółem wykształcenie bibliotekarskie posiada 32 osoby, w tym wyższe – 6, studium – 24, średnie – 2 osoby. Kwalifikacje zawodowe podnosi 5. pracowników, w tym na kierunkach bibliotekarskich – 3 osób.

Zatrudnienie w pow. ziemskim zamojskim (stan na dzień 31.12.2002 r.)

Gmina, miasto i gmina	Liczba pracowników zatrudnionych				
	ogółem		w tym pełnozatrudnieni		z wykształceniem bibliotekarskim stan w dn. 31.12. 2002
	stan w dn. 31.12. 2002	stan w dn. 31.12. 2001	stan w dn. 31.12. 2002	stan w dn. 31.12. 2001	
Adamów	3	3	2	2	-
Grabowiec	1	1	1	1	1
Komarów	3	3	2	1	3
Krasnobród	3	3	1	1	2
Łabunie	2	2	1	1	-
Miączyn	2	2	1	1	1
Nielisz	2	2	2	2	2
Radecznica	3	3	1	1	3
Sitno	3	2	-	-	1
Skierbieszów	2	2	1	1	2
Stary Zamość	2	2	1	1	2
Sułów	4	4	2	2	3
Szczebrzeszyn	3	3	3	3	3
gm. Zamość	8	8	8	8	7
Zwierzyniec	2	3	1	1	2
Razem	43	43	27	26	32

Korzystne zmiany w bibliotekarstwie publicznym powiatu zamojskiego zarejestrowane w 2002 roku:

- podjęto działania zmierzające do usamodzielnienia bibliotek publicznych na terenie miasta i gminy Krasnobród,
- w 3. placówkach uległy poprawie warunki lokalowe,
- przeprowadzono remonty 9. placówek oraz zrobiono podjazd dla niepełnosprawnych w 1 bibliotece,
- w 11. samorządach zwiększył się dopływ książek zakupionych ze środków własnych,
- postępował proces komputeryzacji bibliotek. Kolejne 2. placówki wyposażone zostały w sprzęt komputerowy.

Problemy bibliotek publicznych:

- Niskie zatrudnienie w bibliotekach niekorzystnie odbijające się na realizacji zadań statutowych i powodujące ograniczenie dostępu do książki – dotyczy to głównie bibliotek gminnych zatrudniających 1 osobę.
- Dopływ nowości do bibliotek, który warunkuje zasięg ich oddziaływania społecznego jest w dalszym ciągu niewystarczający. W 2002 r. wyniósł 6,0 wol. na 100 mieszkańców.
- Mimo zahamowania spadku prenumeraty czasopism, biblioteki dysponują niewielką ilością czasopiśmiennictwa, w tym również dla dzieci i młodzieży.
- Więcej uwagi i miejsca należy poświęcić gromadzeniu materiałów i zbieraniu informacji dotyczących własnego terenu, dokumentujących jego dorobek kulturalny, naukowy, gospodarczy. Biblioteki winny w sposób kompleksowy wypełniać funkcję informacyjną, w tym gromadzić i udostępniać informację regionalną i użytkową.
- Biblioteki publiczne winny poświęcać więcej uwagi upowszechnianiu czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, powinny odgrywać większą rolę w organizowaniu czasu wolnego tej kategorii użytkowników.
- Nakłady finansowe na edukację kulturalną dzieci i młodzieży oraz na rozwój czytelnictwa dorosłych są niewystarczające w stosunku do potrzeb.
- Brak stałych metod obsługi osób niepełnosprawnych, chorych, starszych mających problemy z poruszaniem się, w ten sposób ludzie ci znajdują się poza obszarem działalności bibliotek.
- Wymaga poprawy zaplecze techniczne. W wielu bibliotekach istnieje konieczność wymiany sprzętu bibliotecznego oraz ogólnej poprawy estetyki pomieszczeń bibliecznych.

Dział Instrukcyjno – Metodyczny
PiMBP w Zamościu

Jak to z Biblioteką Pedagogiczną było...

Dawno, dawno temu (choć najstarsi jeszcze pamiętają), całkiem niedaleko, w miasteczkach i wioskach Zamojszczyzny żyli i pracowali ludzie, którzy pozostawili po sobie wiele trwałych i żywych śladów.

Historia nasza rozpoczyna się w II Rzeczypospolitej ... Dla Zamościa był to czas intensywnego rozwoju gospodarczego - i zwłaszcza - kulturalnego.

Organizowano powszechne wykłady profesorów uczelni lwowskich, wydawano serię prac naukowo - regionalnych „Biblioteka Zamojska” i miesięcznik „Teki Zamojskie”. Koło Miłośników Książki założyło Bibliotekę Publiczną im. Jana Zamojskiego, powołano Muzeum Ziemi Zamojskiej, założono Szkolny Ogród Przyrodniczy, który był początkiem zamojskiego ZOO, w Chomęciskach pod Zamościem działa Orkiestra Włosciańska im. K. Namysłowskiego - to tylko przykłady aktywności mieszkańców.

Duże ożywienie obserwujemy także w zamojskiej oświacie. Jeszcze w czasie trwania okupacji austriackiej tj. od 1916 roku pracowały polskie gimnazja oraz seminarium nauczycielskie, a od 1918 roku powstały kolejne szkoły średnie.

W mieście krócej lub dłużej mieszkali i pracowali Stanisław Młodożeniec i Maciej Rataj.

Życie, kultura, oświata i gospodarka Zamościa tych lat były przedmiotem wielu poważnych analiz i opracowań ówczesnych i współczesnych zamościan i nie tylko. Nie brakuje wśród nich także anegdot, żartu i humoru.

Krótkie przypomnienie tych aspektów życia miasta ilustruje jak wielu mieszkańców (Polaków i Żydów) było związanych z książką - jako jej twórcy, producenci, dystrybutorzy i odbiorcy. Wśród nich bardzo liczną i aktywną grupę stanowili nauczyciele tutejszych szkół, których mimo wielkiej różnorodności - łączył bardzo pragmatyczny stosunek do wszelkich dokumentów niezbędnych w pracy pedagogicznej.

Tymi względami Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego uzasadniło decyzję powołania w listopadzie 1936 roku Oddziału Centralnej Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu. Organizacją filii zajęła się Emilia Markiewicz - Białkowska, kierownik powołanej dziewięć lat wcześniej Biblioteki Pedagogicznej w Lublinie, zaś kierownikiem Oddziału w Zamościu została Halina Rogińska, polonistka, nauczycielka seminarium i gimnazjum.

Zgodnie z poleceniem KOSL z bibliotek obydwu gimnazjów zamojskich wydzielono prace naukowe i pedagogiczne umieszczając je przy Gimnazjum Żeńskim im. Marii Konopnickiej. Księgozbiór ten wzbogaciła Centralna Biblioteka Pedagogiczna w Lublinie, która zakupiła dla tworzonego oddziału książki o tematyce społecznej, historycznej oraz beletrystykę. Roztoczyła też

opiekę merytoryczną polegającą na uzgadnianiu polityki bibliotecznej (zakupów, prenumeraty, wymiany dubletów, wypożyczeń międzybibliotecznych), organizacji pracy, pokrywaniu wszystkich wydatków.

Biblioteka – mimo trudności lokalowych – rozrosła się w poważny ośrodek i dobrze spełniła swoje zadania aż do IX 1939 roku, kiedy to zagrożone zniszczeniem archiwa obydwu szkół i zbiory biblioteki zostały przeniesione do księżnicy miejskiej znajdującej się w Ratuszu. Innym sposobem ratowania zagrożonych książek było rozdawanie ich na przechowanie zaufanym czytelnikom.

One zaś wraz ze zbiorami pałacu w Klemensowie, zbiorami Fudakowskiego z Krasnobrodu i książkami pozyskanymi w ramach zbiórki od pracowników oświaty stanowiły części składowe biblioteki powołanej tuż po wojnie przy Wydziale Oświaty w Zamościu. Również przy Wydziałach Oświaty w Biłgoraju, Hrubieszowie, Tomaszowie Lubelskim gromadzono niewielkie księgozbiory, dały one początek pedagogicznym bibliotekom powiatowym: w Hrubieszowie, Tomaszowie i Zamościu od 1951 roku, a w Biłgoraju od roku 1952.

Rozwój szkolnictwa i konieczność sprostania potrzebom kształcących się i doskonalących nauczycieli i studentów były źródłem i celem łączącym wszystkie biblioteki.

Łączyły je również...trudności.

Wszystkie w trudnych warunkach lokalowych (brak własnych pomieszczeń) i organizacyjnych (liczne przeprowadzki), kadrowych (płynność i brak przygotowania fachowego) i finansowych opracowywały, porządkowały i udostępniały z trudem pozyskane materiały. Można stwierdzić, że - w przeciwieństwie do wielkich zmian zachodzących w oświacie i jej otoczeniu, którym biblioteka musi sprostać, właśnie trudności lokalowe i finansowane są stałą „przypadłością” bibliotekarstwa zamojskiego.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Lublinie – podobnie jak przed wojną – uzupełniała zbiory, prenumerowała czasopisma i pokrywała wydatki. Z czasem, na skutek połączenia zbiorów powiatowych bibliotek ZNP (sięgających tradycjami okresu międzywojennego) i pedagogicznych bibliotek powiatowych zwiększono liczebność zbiorów, poprawiono bazę lokalową (w Tomaszowie, Zamościu), poprawiono dostępność – wszystko to podniosło rangę bibliotek w powiatach. Następne znaczące zmiany wprowadziła wydana w 1957 roku „Instrukcja w sprawie organizacji pedagogicznych bibliotek powiatowych” – była to podstawa do działania ogniw sieci – usamodzielnione organizacyjne placówki podlegały finansowo wydziałom oświaty a merytorycznie (dobór, szkolenie pracowników, gromadzenie i opracowanie zbiorów, formy i metody pracy) Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Lublinie.

Efektem takiego rozwiązania był generalnie rozwój placówek filialnych: zatrudnienie pełnoetatowych pracowników, wydłużony czas pracy, nowe formy

pracy, wzrost ilości i różnorodności zbiorów oraz – co jest istotą i celem pracy biblioteki – stały wzrost liczby użytkowników. Procesy te, trwając i rozwijając się przez lata wskazywały coraz bardziej na konieczność stworzenia sieci re-sortowej – pierwsze zapisy w tej sprawie pojawiły się w 1968 roku.

Rok 1975, to rok, w którym biblioteka nasza – w konsekwencji wprowadzenia reformy administracyjnej kraju – stała się Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką, a biblioteki w Biłgoraju, Hrubieszowie i Tomaszowie Lubelskim – podporządkowanymi jej organizacyjnie filiami. Struktura organizacyjna mimo pewnych zmian – została zachowana do dzisiaj. Cztery wyspecjalizowane wydziały zapewniają kompleksowe przygotowanie i opracowanie zbiorów oraz różne formy udostępniania ich zainteresowanym. Nad kontaktem i współpracą z filiami czuwał Wydział Opieki nad Bibliotekami Filialnym (zlikwidowany w 1988 r.), filie zaś – przy mniejszej obsadzie personalnej – samodzielnie planują i realizują zadania statutowe na swoim terenie. Wydział administracyjny obsługiwał – i obsługuje nadal – wszystkie placówki sieci. Kolejna reforma administracyjna kraju (1999) zmieniła szereg formalnych uwarunkowań placówki – nie wprowadziła jednak nowej struktury organizacyjnej, stąd wypracowane przez lata i korzystne dla wszystkich formy współdziałania zostały zachowane.

Na przestrzeni tych lat obserwujemy też we wszystkich placówkach stałą tendencję wzrostową dotyczącą kadry, jej kwalifikacji, liczebności, aktywności zawodowej, dalszego doskonalenia. Biblioteki, aby istnieć aktywnie w swoich środowiskach dostosowują się do aktualnych wymogów: rozszerzają ofertę tematyczną, wzbogacają formy i metody pracy, gromadzą materiały na różnych nośnikach, wykorzystują technologię informacyjną, współpracują z różnymi placówkami i instytucjami.

Mimo, coraz szybciej zmieniającego się świata, nie zmieniły się bowiem główne cele i zadania jakim ma służyć biblioteka pedagogiczna, tak by nadal chcieli odwiedzać ją czytelnicy, użytkownicy, klienci ...

Alina Kierepka
Wydział Bibliograficzno – Informacyjny
Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu

Jak biblioteki publiczne mogą służyć integracji Polski z Unią Europejską?

Pierwsze oficjalne kontakty Polski ze Wspólnotami Europejskimi zakończono umową o handlu, współpracy handlowej i gospodarczej podpisaną w dniu 19 września 1989 r. i właśnie tę umowę można traktować jako wstęp do członkostwa w Unii Europejskiej.¹

5 kwietnia 1994 r. rząd polski złożył oficjalny wniosek o członkostwo Polski w Unii. Następny ważny etap poprzedziły decyzje Rady Europejskiej o rozpoczęciu negocjacji z Polską, Czechami, Węgrami, Słowenią, Estonią oraz Cyprzem, których konsekwencją było oficjalne rozpoczęcie rozmów na temat włączenia się Polski w struktury unijne.² Prace te uległy znacznemu przyspieszeniu, gdy 28 stycznia 1997 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej przyjęła dokument pt. *Narodowa Strategia Integracji*³, w którym zwrócono uwagę na konieczność szerokiego rozwoju edukacji europejskiej w związku z przygotowaniem społeczeństwa polskiego do integracji.

Celem polityki informacyjnej państwa w zakresie integracji europejskiej jest uzyskanie świadomego poparcia większości społeczeństwa dla członkostwa Polski w Unii. Proces integracji Polski z Unią jest czynnikiem sprzyjającym rozwojowi demokracji w naszym kraju, integruje go bowiem nie tylko politycznie ale gospodarczo i kulturowo. Członkostwo w Unii będzie więc gwarancją nie tylko naszego pełnego uczestnictwa w życiu Europy, lecz także wolności dla obywateli.

Działania te powinny stać się bodźcem dla aktywności różnych środowisk społecznych i zawodowych, także — a może przede wszystkim — dla aktywności środowiska bibliotek publicznych do rozpowszechniania wiedzy i informacji europejskiej.⁴

¹ por. G. Grabowska, *Polska i Unia Europejska*, [W:] "Biblioteki publiczne przed wejściem Polski do Unii Europejskiej", s. 28

² W tej sprawie ukazały się dwie uchwały: Sejmu RP z dnia 20 marca 1998 r. w sprawie członkostwa Polski w Unii Europejskiej (MP, nr 9, poz. 174) oraz Senatu RP z dnia 16 kwietnia 1998 r. w sprawie zadań stojących przed Polską w związku z rozpoczynającymi się negocjacjami o członkostwo w Unii Europejskiej (MP, nr 12, poz. 201)

³ opublikowany w: *Monitor Integracji Europejskiej*, 1997, wydanie specjalne, s. 64-67

⁴ ibidem, s. 108

W niejednym unijnym programie bibliotecznym podkreśla się szczególną rolę bibliotek publicznych oraz szansę ich zaistnienia w społeczeństwie informacyjnym.⁵ W związku z akcjami podejmowanymi na rzecz integracji Polski z Unią biblioteki publiczne uzyskały ogromne możliwości włączenia się w ten proces za pomocą działań, które podzieliłabym na trzy grupy:

1. Rozpowszechnianie informacji Unii Europejskiej
2. Edukacja europejska społeczeństwa
3. Udział w unijnych programach bibliecznych.

Oczywiście jest to podział nieostry, gdyż rozpowszechnianie informacji unijnej ściśle związane jest zarówno z edukacją europejską jak i z unijnymi programami bibliotecznymi. Mimo to zastosowałam wyodrębnienie takich kategorii dla potrzeb usystematyzowania nowych zadań, jakie pojawiły się przed bibliotekami.

Zacznę od pierwszej grupy zagadnień, obejmujących rozpowszechnianie informacji Unii Europejskiej. Czym jest tego typu informacja? Jest to informacja pochodząca z Unii oraz Unii dotycząca, czyli wytwarzana przez różnego rodzaju instytucje i organizacje, a także informacja o instytucjach unijnych, ich strukturze, o strukturze samej Unii, zakresie jej działania, prawodawstwie, procesie integracji na płaszczyznach politycznej, prawnej i kulturowej. Z punktu widzenia polskich potrzeb w zakresie integracji europejskiej, nasze rodzime biblioteki publiczne mają do wykonania ważne zadanie w ramach kampanii informacyjnej poprzedzającej wejście do Unii.⁶

Jest ono o tyle łatwe do zrealizowania, że możemy korzystać z doświadczeń bibliotekarzy tych krajów, które już do Unii przystąpiły, czyli z doświadczeń bibliotekarzy austriackich, fińskich czy szwedzkich. Na przykład, w Finlandii w prowadzeniu akcji informacyjnych uczestniczyły biura informacji tworzone

⁵ W dniu 14 lipca b.r. Sejm RP podjął uchwałę w sprawie budowania podstaw społeczeństwa informacyjnego w Polsce (MP, nr 22, poz. 448), w której wzywa Rząd do przedstawienia w trybie pilnym do końca września 2000 r. założeń strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce. Strategia powinna obejmować m. in. zasady powszechnego dostępu i wykorzystania Internetu; plan rozwoju edukacji informatycznej dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych; plany rozwoju systemów teleinformatycznych a także system ostrzegania przed zagrożeniami związanymi z nadużyciami i przestępstwami z wykorzystaniem sieci teleinformatycznych i telekomunikacyjnych oraz udział przedstawicieli Polski w międzynarodowych działaniach standaryzujących zasady działania gospodarki elektronicznej.

⁶por. D. Pietruch - Reizes, *Stan i perspektywy wykorzystania technologii sieciowych w polskich bibliotekach publicznych w przeddzień wejścia Polski do Unii Europejskiej*, [W:] "Biblioteki publiczne...", s. 107-108

w lokalnych bibliotekach, bardzo często przez Finów odwiedzanych. Bibliotekarze udzielali informacji bezpośrednio, telefonicznie, listownie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej. Podobne działania prowadzono w Szwecji, gdzie rolę lokalnych ośrodków informacji pełniły właśnie biblioteki publiczne, dysponujące odpowiednimi materiałami informacyjnymi.⁷

W Wielkiej Brytanii, która — jak ogólnie wiadomo — ma opinię kraju nie całkowicie przekonanego do Unii⁸ przedstawicielstwo Komisji Europejskiej wspomogło tworzenie przez Brukselę sieci takich jak biblioteki depozytowe, ośrodki dokumentacji europejskiej (organizowane dla obsługi studentów i pracowników naukowych wyższych uczelni), centra euro-info (służące małym i średnim przedsiębiorstwom)⁹ oraz tzw. Carrefours¹⁰.

W odpowiedzi na zapotrzebowanie zwykłych obywateli i uczącej się młodzieży na informację unijną w ostatnich latach w Wielkiej Brytanii stworzono dwie nowe sieci: informacji europejskiej w bibliotekach publicznych oraz sieć ośrodków informacji europejskiej dla szkół i studiów licencjackich, których zadaniem jest zaspokojenie popytu na tego typu informację, rosnącego stale pośród słuchaczy szkół prowadzących naukę na poziomie niższym niż studia magisterskie.

Brytyjskie biblioteki publiczne tworzą bardzo dobrze rozwiniętą sieć i są zarządzane przez władze lokalne. To właśnie do bibliotek publicznych przychodzą ludzie szukając nie tylko książek do czytania, ale także wszelkiego rodzaju informacji i odpowiedzi na niekiedy bardzo specyficzne zapytania. W związku z tym przedstawicielstwo Komisji Europejskiej zachęcało władze biblioteczne do wstępowania do tzw. Sieci Informacji Europejskiej w Bibliotekach Publicznych (Public Information Relay - PIR). Do 1998 r. większość zarządów bibliotek przystąpiła do tej inicjatywy, podpisując specjalny kontrakt.¹¹ W skład rozległej sieci weszły w ten sposób zarówno ogromne miejskie ośrodki biblioteczne, jak i małe biblioteki wiejskie oraz na przedmieściach.¹² Każda z tych bi-

⁷ ibidem

⁸ por. I. Thomson, *Informacja europejska : wyzwanie dla bibliotekarzy i pracowników informacji*, [W:] "Informacja Unii Europejskiej : informacja drukowana, elektroniczna, audiowizualna, wideotext i telewizja satelitarna", s. 122

⁹ ibidem

¹⁰ Carrefours - centra informacji dla środowisk wiejskich, por. M. Grabowska, *Wstęp do źródeł informacji Unii Europejskiej*, [W:] "Informacja Unii Europejskiej...", s. 45

¹¹ Było to ok. 200 zarządów kierujących ponad 3.000 bibliotek, por. I. Thomson, op. cit., s. 122

¹² ibidem

biotek otrzymuje nieodpłatnie pewien zestaw dokumentów, zawierający zazwyczaj broszury przeznaczone do rozdawania wśród czytelników. Początkowo otrzymywały one również tzw. pakiet podstawowy, obejmujący takie ważne publikacje, jak np. raporty generalne Komisji Europejskiej, wykazy aktualnie obowiązujących aktów prawnych czy też teksty traktatów, ale z praktyki tej zrezygnowano. Jeśli dana biblioteka jest zainteresowana bardziej wyspecjalizowanymi źródłami informacji, może dokonać ich zakupu po cenie niższej o 50%. Porozumienie w tej sprawie zostało wynegocjowane pomiędzy Przedstawicielstwem Komisji Europejskiej w Wielkiej Brytanii a Biurem Oficjalnych Wydawnictw Wspólnot Europejskich. Ponadto co najmniej jeden pracownik biblioteki jest przeszkolony przez Komisję w celu lepszego zapoznania się ze źródłami informacji unijnej (obecnie jest to szkolenie minimum czterodniowe).

Oczywiście, nie wszystkie biblioteki publiczne posiadają jednakowy zasób informacji, zaspokajający wszystkie potrzeby, lecz dzięki temu, że funkcjonują w rozległej sieci europejskiej, mogą kierować dalej te zapytania, na które nie potrafią udzielić odpowiedzi.¹³

Jeśli chodzi o Polskę, to na terenie naszego kraju działają instytucje udzielające informacji na temat Unii Europejskiej i integracji Polski z Unią (np. Departament Informacji i Komunikacji Społecznej Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej czy Przedstawicielstwo Komisji Europejskich), jak również ośrodki gromadzące i udostępniające odpowiednie materiały oraz udzielające informacji, zlokalizowane w Katowicach, Krakowie, Lublinie, Olsztynie, Łodzi, Poznaniu, Sopocie, Szczecinie, Toruniu, Warszawie i we Wrocławiu.

Nic nie stoi na przeszkodzie, aby biblioteki publiczne nawiązały współpracę z tymi instytucjami w zakresie pozyskiwania potrzebnych publikacji: na początku bezpłatnych do rozprowadzania wśród czytelników — zgodnie z ich oczekiwaniami — a później (zależy to oczywiście od sytuacji finansowej biblioteki) wspomnianych wcześniej materiałów bardziej specjalistycznych.¹⁴ Przykładem może być Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy — Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego, która od 1999 r. współpracuje z Centrum Informacji Europejskiej Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej, skąd otrzymuje bezpłatne materiały informacyjne.¹⁵ W wygospodarowanym przy Czytelnicy Księgozbioru Podręcznego miejscu materiały te są wykładane i użytkownicy mogą zaopatrzyć się w nie bez żadnych ograniczeń. Biblioteki, w których proces automa-

¹³ ibidem, s. 123

¹⁴ publikacje Unii Europejskiej rozprowadza "Ars Polona", ul. Krakowskie Przedmieście 7, 00-950 Warszawa, tel. (0-22) 826 12 01, 826 38 14, fax: (0-22) 826 62 40

¹⁵ Centrum Informacji Europejskiej UKIE, ul. Krucza 38/42, 00-512 Warszawa, tel. (0-22) 825 04 44, fax: (0-22) 825 04 43

tyzacji jest zaawansowany, mogą korzystać z bogactwa elektronicznych źródeł informacji. Niewątpliwie ważne jest także nawiązanie współpracy w zakresie dokształcania zawodowego pracowników bibliotek w dziedzinie informacji unijnej. Ponadto nasza Biblioteka złożyła w lipcu tego roku w Departamencie Informacji i Kształcenia Europejskiego Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej wniosek o dofinansowanie projektu edukacyjnego „Biblioteki publiczne a integracja europejska”, który realizowany będzie w ramach rządowego Programu Informowania Społeczeństwa (PIS) - Integracja Polski z Unią Europejską. PIS został zatwierdzony przez rząd polski 4 maja 1999 r. Jest to czteroletni plan działań (na lata 1999-2002) informacyjno – promocyjno - edukacyjnych, dotyczących integracji Polski z Unią Europejską i samej UE. Głównym celem PIS-u jest uzyskanie poparcia większości polskiego społeczeństwa dla członkostwa Polski w UE poprzez uświadomienie korzyści, a także wysiłku jaki należy ponieść aby ten cel osiągnąć. Dokument zawierający wytyczne PIS-u powstał w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej.

Zgłoszony przez nas projekt obejmuje cykl seminariów dla bibliotekarzy bibliotek publicznych województwa mazowieckiego a jego celem jest przygotowanie kadry bibliotek publicznych do informacyjno-edukacyjnej roli jaką mają pełnić w procesie integracji europejskiej. W programie przewidziano tematy takie, jak:

1. Wprowadzenie do problematyki integracji europejskiej
 - struktury unijne
 - funkcjonowanie instytucji Wspólnot Europejskich
 - Polska a UE
2. Polityka informacyjna UE
 - definicja informacji unijnej
 - zasady dostępu do informacji w państwach UE
3. Źródła informacji unijnej
 - rodzaje źródeł informacji (materiały: drukowane na nośnikach elektronicznych, audiowizualne, videotext, programy telewizji satelitarnej)
 - sieci informacyjne (instytucje gromadzące i udostępniające informację unijną)
4. Informacja UE w Internecie
5. Rola bibliotek publicznych w procesie integracji europejskiej
 - badania potrzeb użytkowników w zakresie informacji unijnej,
 - gromadzenie i rozpowszechnianie informacji,
 - współpraca z instytucjami działającymi na rzecz integracji,
 - edukacja europejska użytkowników bibliotek (szkolenia, seminaria, rozpowszechnianie materiałów dot. integracji),

- współpraca z innymi bibliotekami na płaszczyźnie pan-europejskiej (wymiana dokumentów, doświadczeń itp.)

6. Programy UE dla bibliotek (charakterystyka aktualnie realizowanych programów, zasady przystępowania do programów unijnych)

7. Warsztaty szkoleniowe nt.: Granty dla bibliotek (jak zabiegać o granty, zasady pisania wniosków, informacja o instytucjach udzielających dotacji) dla 5 ośmioosobowych grup, pracujących pod kierunkiem dwóch specjalistów.

W szkoleniach zamierzamy wykorzystać wiedzę wybitnych fachowców. Będą to pracownicy Centrum Europejskiego UW Ośrodka Informacji i Dokumentacji Wspólnot Europejskich. Planuje się kontynuację wymienionego programu edukacyjnego. Poziom szkolenia i zawarte w nim treści merytoryczne będą poddane ocenie uczestników. Zgłoszone uwagi planuje się wykorzystać przy następnych szkoleniach przewidywanych w roku 2001.

Oczekiwane rezultaty to:

- wprowadzenie nowych form usług do bibliotek publicznych,
- rozszerzenie obsługi informacyjnej użytkowników bibliotek publicznych o informację nt. Unii Europejskiej (przedstawiciele poszczególnych zawodów, studenci, organizatorzy bibliotek itp.),
- nawiązanie współpracy z innymi instytucjami w zakresie wymiany informacji unijnej.

Drugą grupą działań ważnych dla procesu integracji Polski z Unią Europejską są te, które można określić mianem edukacji europejskiej. Tak samo jak w przypadku rozpowszechniania informacji unijnej, tak i w tej dziedzinie można wykorzystać doświadczenia innych bibliotek. Przykładem jest „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu.

Edukacja europejska realizowana jest przez „Bibliotekę pod Atlantami” za pomocą form pracy z czytelnikiem dobrze sprawdzonych w polskich bibliotekach publicznych, takie jak:

1) wykłady, spotkania i dyskusje, w których uczestniczą przedstawiciele instytucji i organizacji europejskich, zwolennicy wizji zjednoczonej Europy - naukowcy, intelektualiści oraz przedstawiciele instytucji działających na rzecz integracji;

2) seminaria, konferencje i szkolenia;

3) poznawanie instytucji i organizacji europejskich za pomocą cyklicznych wyjazdów do ich siedzib;

4) szkolne kluby europejskie, skupiające dzieci i młodzież zarówno w szkołach, jak i w placówkach kultury.

5) imprezy integracyjne, zabawy, rozrywka, organizowane zgodnie z kalendarzem świąt europejskich: Święta Unii Europejskiej, Dnia Europy czy Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka.¹⁶

Zdaje sobie sprawę z tego, że nie wszystkie biblioteki publiczne dysponują odpowiednim zapleczem kadrowym oraz zbiorem dokumentów umożliwiającym realizację zadań edukacyjnych na taką skalę, na jaką prowadzi ją biblioteka wałbrzyska. Niemniej jednak niektóre z form pracy — np. odczyty, spotkania z przedstawicielami instytucji unijnych czy też wycieczki do tych instytucji — mogą stać się inspiracją dla innych.

Trzecią grupę działań, w które biblioteki publiczne mogą się włączyć, a dzięki temu spełnić ważną rolę w procesie integracji, stanowią współpraca międzynarodowa na płaszczyźnie pan-europejskiej i udział w unijnych programach bibliotecznych oraz inicjatywy regionalne. Niewątpliwie są one najtrudniejsze do realizacji, gdyż wymagają zwiększonej aktywności pracowników (przyjęcia na siebie dodatkowych obowiązków) oraz znajomości języków obcych.

W Polsce funkcjonują duże biblioteki publiczne, które w latach 90. podjęły tego rodzaju działalność, np. Krośnieńska Biblioteka Publiczna, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie, Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy - Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego oraz jeleniogórska Grodzka Biblioteka Publiczna — organizator rozpoczynającej się dzisiaj konferencji.

I tak Grodzka Biblioteka Publiczna w Jeleniej Górze rozpoczęła współpracę z bibliotekami w Libercu i w Dreźnie w ramach pierwszego w Europie Środkowej i Wschodniej regionu transgranicznego — Euroregionu Nysa (utworzonego w 1991 r.) — obejmującego sąsiadujące ze sobą regiony Polski, Niemiec i Czech.¹⁷

Podobną współpracę nawiązały biblioteki publiczne Euroregionu Karpacciego — ze strony polskiej Krośnieńska Biblioteka Publiczna — w skład którego wchodzi tereny przygraniczne Polski, Węgier, Słowacji i Ukrainy.

Z kolei Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie oraz dwie miejskie biblioteki publiczne — MBP w Bartoszycach i MBP w Morągu — włączyły się jako współpartnerzy dla strony szwedzkiej w program „Biblioteki Publiczne

¹⁶ por. A. Tyws, Program edukacji europejskiej : z doświadczeń wałbrzyskiej „Biblioteki pod Atlantami”, [W:] “Biblioteki publiczne...”, s. 148-157

¹⁷ Szczegółowe omówienie programu zob.: M. Joško, *Europejska współpraca bibliotek w regionie jeleniogórskim*, [W:] “Biblioteki publiczne...”, s. 137-141. Współpraca ta zaowocowała m. in. opublikowanym w 1997 r. niemiecko-, polsko- i czeskojęzycznym informatorem o bibliotekach publicznych Euroregionu Nysa: *Oeffentliche Bibliotheken in der Euroregion Neisse*, [bearb. Christian Leutemann, Ladislava Skopowa, Mirosława Joško], Jelenia Góra 1997

jako Centra Kultury i Informacji” (Public Libraries as Centres for Culture and Information - PLACCAI), finansowany ze środków unijnych.¹⁸

Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy - Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego uczestniczyła w dwóch programach.

W latach 1996-1997 reprezentantka Biblioteki, wraz z przedstawicielami środowisk bibliotekarskich z dziesięciu państw kandydujących do wejścia do Unii, uczestniczyła w pracach Międzynarodowego Zespołu Doradczego, utworzonego w ramach Programu Bibliotek Regionalnych Open Society Institute (OSI) z siedzibą w Budapeszcie.¹⁹ Doświadczenia zebrane w trakcie prac zespołu zaowocowały pomysłem rozszerzenia projektu PubliCA — przeznaczonego dla bibliotek publicznych — na obszar Europy Środkowej i Wschodniej, jako jednej z propozycji przyjętych do realizacji w 1997 roku w ramach Programu Bibliotecznego 13. Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej.

W sferze działań projektu PubliCA znalazło się m. in. stworzenie stałego forum europejskich bibliotek publicznych, zapewnienie podstaw dla organizowania ich działalności i tworzenia przez biblioteki programów oraz pełnienie roli doradczej w procesie ich przygotowywania.

Rozszerzenie programu PubliCA objęło państwa Europy Środkowej i Wschodniej starające się o wejście do Unii. W jego ramach opracowano, wykorzystując badanie przeprowadzone wśród bibliotekarzy bibliotek publicznych Europy Środkowej i Wschodniej, specjalne programy szkoleń, które realizowane były w tzw. centrach doskonałości (Centres of Excellence), utworzonych w bibliotekach w Aarhus (Dania), Berlinie (Niemcy), Helsinkach (Finlandia), Lublanie (Słowenia) i Trondheim/Haram (Norwegia). Były to jednotygodniowe intensywne kursy obejmujące zapoznanie się z bibliotekami na danym obszarze, zajęcia praktyczne, warsztaty a także wizyty w instytucjach znaczących dla bibliotek publicznych. Tematyka szkoleń obejmowała zastosowanie aplikacji telematycznych w bibliotekach, współpracę regionalną i lokalną, szkolenie personelu, marketing, serwisy biblioteczne oraz prawodawstwo wspierające biblioteki publiczne. Wszyscy uczestnicy zostali zobowiązani do upowszechniania w poszczególnych krajach wiedzy zdobytej w trakcie kursów — w formie seminariów, warsztatów, publikacji, pokazów itp.

¹⁸ Szczegółowe omówienie programu zob.: R. Ławrynowicz, *Europejska współpraca Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie*, [W:] “Biblioteki publiczne...”, s. 142-147, K. Łunio, Program PLACCAI w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bartoszycach, “Bibliotekarz” 2000, nr 1, s. 17-19, E. Rzepka, Program PLACCAI w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Morągu, ibidem, s. 19-21

¹⁹ Programowi poświęciłam dwa artykuły opublikowane w *Bibliotekarzu*, 1997, nr 3, s. 26-27 i 1998, nr 1, s. 20-22

Już w marcu ub. roku rozpoczął się nabór kandydatów do wyjazdów szkoleniowych. Z szansy uczestnictwa skorzystały dwie osoby z Polski, reprezentujące WBP w Gdańsku i Książnicę Płocką, zaakceptowane przez organizatorów na podstawie szczegółowych kwestionariuszy osobowych. Koszty uczestnictwa w kursach zostały pokryte z funduszy programu PubliCA oraz z dofinansowania przyznanego przez Open Society Institute w Budapeszcie. Kursy odbyły się w Aarhus i w Trondheim.

Ostatnim etapem projektu była zorganizowana w dniach 14-15.10.1999 w Kopenhadze konferencja pod hasłem „Coś dla każdego: biblioteki publiczne i społeczeństwo informacyjne”, zorganizowana przez konsorcjum PubliCA. Wzięło w niej udział około 100 delegatów z 31 krajów europejskich. Wśród delegatów znajdowali się reprezentanci ministerstw odpowiedzialnych za biblioteki publiczne, reprezentanci stowarzyszeń bibliotekarskich oraz krajowi koordynatorzy programu PubliCA. Przedstawicielką Polski była jedynie autorka niniejszego tekstu. Konferencja została sfinansowana ze środków Komisji Europejskiej, Danish Library Association, Danish Library Centre IFLA'97, EBLIDA oraz Union Danish Librarians.

Kontakty tego typu są bardzo ważne zarówno ze względu na to, że są okazją do międzynarodowej wymiany doświadczeń i doskonalenia umiejętności językowych jak i dlatego, że pomagają w nawiązywaniu dalszej współpracy — uczestnictwo w jednym projekcie daje szansę włączenia się do kolejnego.

W dniu 22 grudnia 1998 r. Rada Ministrów Unii Europejskiej przyjęła dokumenty prawne umożliwiające uruchomienie Piątego Ramowego Programu Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji (5PR, 1998-2002). Oznacza to zakończenie ponad dwuletniego okresu przygotowań, w którym propozycje Komisji Europejskiej, dotyczące m.in. struktury całego 5PR, priorytetów programów szczegółowych, zasad uczestnictwa i zasad finansowania, były poddane szerokim konsultacjom zarówno w państwach członkowskich, jak i w państwach kandydujących do UE. Po raz pierwszy pojawiła się możliwość pełnego uczestnictwa państw kandydujących do wejścia do Unii w programach unijnych. Polska już w maju 1997 roku zgłosiła zamiar przystąpienia do 5PR.

Piąty Ramowy Program Wspólnoty Europejskiej jest kontynuacją serii działań prowadzonych w ciągu ostatnich 30 lat, mających na celu poprawienie konkurencyjności gospodarki europejskiej i stymulację rozwoju społeczności europejskich. Polska miała możliwość uczestniczenia w 4 PR w latach 1994-1998, ale nie mogła w pełni korzystać z budżetu przyjętych projektów i ich osiągnąć. Wraz z oczekiwanym stowarzyszeniem Polski w 5 PR i naszym wkładem finansowym do budżetu ogólnego będzie możliwe włączenie się w działania UE na takich samych zasadach jak jej państwa członkowskie.

5 PR podzielony jest na kilka bloków tematycznych; jeden z nich dotyczy tworzenia przyjaznego społeczeństwa informacyjnego i obejmuje następujące akcje kluczowe:

- * Systemy i usługi dla obywateli
- * Nowe metody pracy i elektronicznego handlu
- * Multimedia
- * Podstawowe technologie i infrastruktura.

Największe szanse na realizację mają projekty o charakterze multidyscyplinarnym, zorientowane na praktyczne wykorzystanie wyników rezultatów badań oraz udział małych i średnich instytucji w rozwiązywaniu postawionych problemów. Można starać się o dofinansowanie do:

- * projektów realizowanych na zasadzie partycypacji w kosztach (badawcze, demonstracyjne, łączone),
- * stypendia szkoleniowe,
- * sieci badawczo - szkoleniowe, czyli sieci grupujące różne instytucje wokół jednego problemu,
- * działania koordynujące, czyli polegające na koordynacji już istniejących projektów badawczych w celu wymiany doświadczeń, wspólnego rozpowszechniania wyników itd,

* działania towarzyszące, czyli działania wspomagające uzyskanie celów danego programu, np. seminaria, konferencje, wyspecjalizowane sieci wspomagające działanie programów (np. doradcze)

Wiele propozycji Komisji Europejskiej skierowano do bibliotek, które w ramach 5 PR mogą włączyć się do działań zmierzających w kierunku polepszenia dostępu do zasobów bibliotecznych, tworzenia nowych serwisów i zachowania najcenniejszych obiektów. Jedną z nich jest projekt CULTIVATE – A New Network for Digital Cultural Heritage in Europe pomyślany jako odpowiedź na potrzebę nawiązania współpracy pomiędzy archiwami, bibliotekami i muzeami. Projekt ten rozpoczął się w lutym b.r. i planuje się, że w jego ramach utworzona zostanie Europejska Sieć Dziedzictwa Kulturowego skupiająca 15 partnerów z 12 państw europejskich (archiwa, muzea i galerie).

Z inicjatywy Komisji Europejskiej zostały podjęte w Polsce działania, koordynowane przez British Council, których celem jest stworzenie ośrodka przyczyniającego się do realizacji projektu CULTIVATE w Polsce i w krajach Europy Środkowej i Wschodniej, a głównym jego założeniem jest zaznajomienie instytucji przechowujących dobra kultury z programami pomocowymi organizacji europejskich i możliwościami korzystania z tego rodzaju środków. W skład komitetu organizacyjnego projektu ze strony polskiej wchodzi: Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Uniwersytet im. M. Kopernika w Toruniu i Muzeum Sztuki w Łodzi. Pierwsze spotkanie informacyjne odbyło

się 13 lipca b.r. w Warszawie; o kolejnych osoby zainteresowane będą informowane na bieżąco.

Informacji na temat 5 PR udzielają krajowe i regionalne punkty kontaktowe:

Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN, Krajowy Punkt Kontaktowy (KPK), ul. Świętokrzyska 21, 00-049 Warszawa, dr Andrzej Siemaszko, tel.: (0-22)-826-25-02, faks: (0-22)-826-98-15, e-mail: asiemasz@ippt.gov.pl

Regionalny Punkt Kontaktowy: Wrocławskie Centrum Transferu Technologii, Politechnika Wrocławska, Wybrzeże Wyspiańskiego 27, 50-370 Wrocław, mgr inż. Grzegorz Gromada e-mail: gromada@itma.pwr.wroc.pl, mgr inż. Joanna Basztura e-mail: joannab@itma.pwr.wroc.pl, mgr inż. Szymon Kubik e-mail: kubik@itma.pwr.wroc.pl, wctt@itma.pwr.wroc.pl, tel. 0-71 320 33 18, 320 39 48.

Do zadań KPK należy przekazywanie informacji o aktualnych wydarzeniach związanych z 5 PR, organizacja szkoleń a także pomoc w nawiązywaniu współpracy między instytucjami polskimi a unijnymi. KPK posiada stronę internetową, na której publikowane są najnowsze dane o szkoleniach związanych z poszczególnymi programami, można tam też znaleźć formularz poszukiwania partnerów. Formularze, wypełnione przez instytucje zainteresowane podjęciem współpracy, umieszczane są w bazie danych KPK ułatwiającej poszukiwania współpracowników.

Bibliografia

1. *Biblioteki publiczne przed wejściem do Unii Europejskiej: materiały z ogólnopolskiej konferencji Chorzów, 26-28 kwietnia 1999 r.*, Warszawa 1999
2. Gaziński B.: *Unia Europejska: wczoraj, dziś, jutro*, Olsztyn 1998
3. *Informacja Unii Europejskiej: informacja drukowana, elektroniczna, audiowizualna, videotext i telewizja satelitarna*, Warszawa 1998.

Joanna Kacprzak
Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy
Biblioteka Główna
Województwa Mazowieckiego

POMOCE METODYCZNE

Kalendarz rocznic literackich 2004

90 rocz. ur. – TOVE MARIKA JANSSON (1914-2001), fiń. pisarka, autorka utworów dla dzieci

STYCZEŃ

- 1.01 75 rocz. ur. – ZBIGNIEW NIENACKI (właśc. Z. Nowicki) (1929-1994), pol. prozaik, publicysta, autor utworów dla młodzieży; 28.09 – 10 rocz. śm
- 8.01 120 rocz. ur. – KORNEŁ MAKUSZYŃSKI (1884-1953), pisarz pol., autor utworów dla dzieci i młodzieży
- 14.01 70 rocz. ur. – MAREK HŁASKO (1934-1969), prozaik pol.; 14.06 – 35 rocz. śm.
- 15.01 135 rocz. ur. STANISŁAW WYSPIAŃSKI (1869-1907), pol. dramatopisarz, poeta, malarz i reformator teatru
- 18.01 155 rocz. ur. – ALEKSANDER ŚWIĘTOCHOWSKI (pseud. Poseł Prawdy) (1849-1938), pol. pisarz, historyk, filozof
- 19.01 195 rocz. ur. – EDGAR ALLAN POE (1809-1949), poeta, nowelista amer.; 7.10 – 155 rocz. śm.
- 21.01 85 rocz. ur. – STANISŁAWA FLESZAROWA-MUSKAT (1919-1989), pisarka pol.; 30.09 – 15 rocz. śm.
- 21.01 45 rocz. śm. – STANISŁAW MŁODOŻENIEC (1895-1959), poeta pol.
- 22.01 155 rocz. ur. – AUGUST STRINDBERG (1849-1912), pisarz szwedz.
- 24.01 70 rocz. ur. – STANISŁAW GROCHOWIAK (1934-1976), pol. poeta, pisarz
- 25.01 200 rocz. ur. – ANTONI EDWARD ODYNIEC (1804-1885), pol. poeta, tłumacz, pamiętnikarz
- 28.01 65 rocz. śm. – WILLIAM BUTLER YEATS (1865-1939), irł. poeta, prozaik, dramatopisarz, twórcy w jęz. ang.; 1923 – Nagroda Nobla
- 29.01 85 rocz. śm. – ENDRE ADY (1877-1919), węg. poeta, eseista, tłumacz
- 31.01 60 rocz. śm. – JEAN GIRAUDOUX (1882-1944), pisarz franc.

LUTY

- 3.02 80 rocz. ur. – ANDRZEJ SZCZYPIORSKI (1924-2000), pisarz pol.
- 7.02 95 rocz. ur. – ANNA ŚWIRSZCZYŃSKA (1909-1984), pol. dramatopisarka, poetka, autorka utworów dla dzieci; 1.10 – 20 rocz. śm.
- 13.02 35 rocz. śm. – KAZIMIERZ WIERZYŃSKI (pierwotnie K. Wirstlein) (1894-1969), poeta pol.; 27.08 – 110 rocz. ur.
- 13.02 235 rocz. ur. – IWAN A. KRYŁOW (1769-1844), ros. poeta, dramatopisarz, bajkopisarz; 21.11 – 160 rocz. śm.
- 14.02 85 rocz. śm. – WIKTOR GOMULICKI (pseud. Fantazy) (1848-1919), pol. pisarz, publicysta, eseista
- 15.02 10 rocz. śm. – WACŁAW KORABIEWICZ (1903-1994), pol. prozaik, poeta, autor utworów dla dzieci i młodzieży, podróżnik, etnograf
- 20.02 110 rocz. ur. – JAROSŁAW IWASZKIEWICZ (pseud. Eleuter) (1894-1980), pisarz pol.

- 21.02 20 rocz. śm. – MICHAŁ S. SZOŁOCHOW (1905-1984), pisarz ros.; 1965 – Nagroda Nobla
- 23.02 105 rocz. ur. – ERICH KÄSTNER (1899-1974), poeta i pisarz niem., autor utworów dla dzieci i młodzieży; 27.07 – 30 rocz. śm.
- 23.02 15 rocz. ur. – HANS HELLMUT KIRST (1914-1989), pisarz niem.; 5.12 – 90 rocz. ur.
- 23.02 145 rocz. śm. – ZYGMUNT KRASIŃSKI (1812-1859), pol. poeta, dramatopisarz
- 27.02 100 rocz. ur. – JALU KUREK (właśc. Franciszek K.) (1904-1983), pol. prozaik, poeta, publicysta

MARZEC

- 2.03 85 rocz. ur. – KAZIMIERZ DĘBNICKI (1919-1986), pol. prozaik, autor książek dla młodzieży
- 5.03 10 rocz. śm. – JAN DOBRACZYŃSKI (1910-1994), pol. pisarz, publicysta
- 6.03 95 rocz. ur. – STANISŁAW JERZY LEC (1909-1966), pol. satyryk, poeta
- 7.03 165 rocz. ur. – ADOLF DYGASIŃSKI (1839-1902), pol. pisarz, nowelista, publicysta, pedagog
- 8.03 145 rocz. ur. – KENNETH GRAHAME (1859-1932), pisarz ang., autor utworów dla dzieci
- 16.03 165 rocz. ur. – SULLY PRUDHOMME (właśc. René François Armand Prudhomme) (1839-1907), poeta franc.; 1901 – Nagroda Nobla
- 23.03 180 rocz. ur. – TOMASZ TEODOR JEŻ (właśc. Zygmunt Miłkowski) (1824-1915), pol. pisarz, pamiętnikarz
- 25.03 90 rocz. śm. – FRÉDÉRIC MISTRAL (1830-1914), poeta prowansalski; 1904 – Nagroda Nobla
- 31.03 90 rocz. ur. – OCTAVIO PAZ (1914-1998), meksyk. poeta i eseista, dziennikarz; 1990 – Nagroda Nobla

KWIECIEŃ

- 1.04 95 rocz. ur. – JANUSZ TEODOR DYBOWSKI (1909-1977), pol. prozaik
- 1.04 195 rocz. ur. – MIKOŁAJ W. GOGOL (1809-1852), pisarz i satyryk ros.
- 2.04 90 rocz. śm. – PAUL HEYSE (1830-1914), pisarz niem.; 1910 – Nagroda Nobla
- 3.04 155 rocz. śm. – JULIUSZ SŁOWACKI (1809-1849), pol. poeta; 4.09 - 195 rocz. ur.
- 7.04 115 rocz. ur. – GABRIELA MISTRAL (właśc. Lucila Godoy y Alcayaga) (1889-1957), poetka chilijska; 1945 – Nagroda Nobla
- 10.04 105 rocz. ur. – EWA SZELBURG-ZAREMBINA (1899-1986), pol. pisarka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży
- 13.04 65 rocz. ur. – SEAMUS JUSTIN HEANEY (ur. 1939), irl. poeta, eseista; 1995 – Nagroda Nobla
- 16.04 160 rocz. ur. – ANATOLE FRANCE (właśc. François A. Thibault) (1844-1924), pisarz franc.; 12.10 – 80 rocz. śm.; 1921 – Nagroda Nobla
- 19.04 180 rocz. śm. – GEORGE GORDON BYRON (1788-1824), poeta ang.
- 22.04 80 rocz. śm. – EDITH NESBIT (1858-1924), poetka i pisarka ang., autorka utworów dla dzieci

- 22.04 105 rocz. ur. – WŁADIMIR NABOKOW (1899-1977), pisarz amer. pochodzenia ros.
 23.04 440 rocz. ur. – WILLIAM SZEKSPIR (1564-1616), ang. poeta, dramatopisarz
 24.04 220 rocz. śm. – FRANCISZEK BOHOMOLEC (1720-1784), pol. komediopisarz
 26.04 20 rocz. śm. – VICENTE ALEIXANDRE y MERLO (1898-1984), poeta hiszp.; 1977 – Nagroda Nobla
 28.04 100 rocz. ur. – JAN IZYDOR SZTAUDYNGER (1904-1970), pol. poeta, satyryk, tłumacz

MAJ

- 1.05 95 rocz. ur. – ZBIGNIEW UNIŁOWSKI, (1909-1937), pisarz pol.
 5.05 375 rocz. śm. – SZYMON SZYMONOWIC (SIMON SIMONIDES), (1558-1629), poeta pol.
 6.05 55 rocz. śm. – MAURICE MAETERLINCK (1862-1949), pisarz belg. tworzący w jęz. franc.; 1911 – Nagroda Nobla
 6.05 100 rocz. ur. – HARRY EDMUND MARTINSON (1904-1978), pisarz szwedz.; 1974 – Nagroda Nobla
 9.05 80 rocz. ur. – BUŁAT OKUDŻAWA (1924-1997), ros. pisarz, piosenkarz, kompozytor pochodzenia gruz.-orm.
 16.05 80 rocz. ur. – TADEUSZ KUBIAK (1924-1979), pol. poeta; 3.06 - 25 rocz. śm.
 17.05 20 rocz. śm. – IRWIN SHAW (właśc. I.Gilbert Shamforroff) (1913-1984), pisarz amer.
 19.05 140 rocz. śm. – NATHANIEL HAWTHORNE (1804-1864), pisarz amer.; 4.06 – 200 rocz. ur.
 20.05 205 rocz. ur. – HONORÉ de BALZAC (1799-1850), pisarz franc.
 20.05 85 rocz. ur. – GUSTAW HERLING-GRUDZIŃSKI (1919-2000), pol. pisarz, krytyk lit., publicysta
 20.05 25 rocz. śm. – EUGENIUSZ PAUKSZTA (1916-1979), pisarz pol.
 22.05 145 rocz. ur. – ARTHUR CONAN DOYLE (1859-1930), pisarz ang.

CZERWIEC

- 3.06 80 rocz. śm. – FRANZ KAFKA (1883-1924), pisarz austr.
 3.06 25 rocz. śm. – TADEUSZ KUBIAK (1924-1979), poeta; 16.05 – 80 rocz. ur.
 3.06 40 rocz. śm. – FRANS EMIL SILLANPÄÄ (1888-1964), prozaik fiń.; 1939 – Nagroda Nobla
 4.06 200 rocz. ur. – NATHANIEL HAWTHORNE (1804-1864), pisarz amer.; 19.05 – 140 rocz. śm.
 6.06 205 rocz. ur. – ALEKSANDER PUSZKIN (1799-1837), poeta ros.
 9.06 30 rocz. śm. – MIGUEL ÁNGEL ASTURIAS (1899-1974) pisarz gwatemalski; 19.10 – 105 rocz. ur.; 1967 – Nagroda Nobla
 10.06 55 rocz. śm. - SIGRID UNDET (1882-1949), pisarka norw.; 1928 - Nagroda Nobla
 11.06 105 rocz. ur. – YASUNARI KAWABATA (1899-1972), pisarz jap.; 1968 – Nagroda Nobla
 13.06 105 rocz. ur. - JAN LECHOŃ (właśc. Leszek Serafinowicz) (1899-1956), poeta pol.

- 14.06 35 rocz. śm. – MAREK HŁASKO (1934-1969), pol. prozaik; 14.01 – 70 rocz. ur.
 22.06 100 rocz. ur. – MICHAŁ CHOROMAŃSKI (1904-1972), pol. prozaik, dramatopisarz
 23.06 115 rocz. ur. – ANNA ACHMATOWA (właśc. A.A. Gorienko) (1889-1966), poetka ros.
 27.06 135 rocz. ur. – WACŁAW GAŚSIOROWSKI (pseud. Wiesław Sclavus) (1869-1939), pol. pisarz, publicysta, dziennikarz; 30.10 – 65 rocz. śm.

LIPIEC

- 3.07 100 rocz. ur. – HALINA AUDERSKA (1904-2000), pisarka pol.
 3.07 60 rocz. śm. – ADOLF NOWACZYŃSKI (1876-1944), pol. satyryk, dramatopisarz
 5.07 120 rocz. ur. – LION FEUCHTWANGER (pseud. J.L. Wetchek) (1884-1958), pisarz niem.
 6.07 145 rocz. ur. – CARL GUSTAV VERNER HEIDENSTAM (1859-1940), szwedz. poeta i prozaik; 1916 – Nagroda Nobla
 7.07 20 rocz. śm. – STANISŁAW PAGACZEWSKI (1916-1984), pisarz pol., autor utworów dla dzieci i młodzieży
 11.07 30 rocz. śm. – PÄR LAGERKVIST (1891-1974), szwedz. poeta, prozaik, dramatopisarz; 1951 – Nagroda Nobla
 12.07 100 rocz. – PABLO NERUDA (właśc. Nefrali Ricardo Reyes Basualto) (1904-1973), poeta chilijski; 1971 – Nagroda Nobla
 13.07 70 rocz. ur. – WOLE SOYINKA (ur. 1934), nigeryjski pisarz, aktor, reżyser; 1986 – Nagroda Nobla
 14.07 100 rocz. ur. – ISAAC BASHAVIS SINGER (1904-1991), prozaik żyd. tworzący w jęz. jidysz; 1978 – Nagroda Nobla
 14.07 130 rocz. ur. – JERZY ŻUŁAWSKI (1874-1915), pol. pisarz, poeta
 15.07 100 rocz. śm. – ANTONI CZECHOW (1860-1904), ros. nowelista, dramatopisarz
 15.07 15 rocz. śm. – MARIA KUNCEWICZOWA (1899-1989), pisarka pol.; 30.10 – 105 rocz. ur.
 20.07 140 rocz. ur. – ERIK AXEL KARLFELDT (1864-1931), poeta szwedz.; 1931 – Nagroda Nobla
 20.07 100 rocz. ur. – HANNA OŻOGOWSKA (1904-1995), pisarka pol., autorka utworów dla dzieci i młodzieży
 20.07 700 rocz. ur. – FRANCESCO PETRARKA (1304-1374), poeta wł.; 18.07 – 630 rocz. śm.
 21.07 105 rocz. ur. – ERNEST HEMINGWAY (1899-1961), pisarz amer.; 1954 – Nagroda Nobla
 23.07 175 rocz. śm. – WOJCIECH BOGUSŁAWSKI (1757-1829), pol. dramatopisarz, aktor, reżyser
 24.07 100 rocz. ur. – JERZY LIEBERT (1904-1931), poeta pol.
 24.07 25 rocz. śm. – EDWARD STACHURA (1937-1979), pol. pisarz, poeta
 25.07 35 rocz. śm. – WITOLD GOMBROWICZ (1904-1969), pol. pisarz, dramaturg, eseista; 4.08 – 100 rocz. ur.
 26.07 105 rocz. ur. – MAGDALENA SAMOZWANIEC (z Kossaków 1 v. Staszewska, 2 v. Niewidowska) (1894-1972), pisarka pol.

- 26.07 110 rocz. ur. – ALDOUS LEONARD HUXLEY (1894-1963), pisarz ang.
 26.07 25 rocz. śm. – STEFAN WIECHECKI (Wiech) (1896-1979), pol. felietonista, humorysta, satyryk
 27.07 30 rocz. śm. – ERICH KÄSTNER (1899-1974), poeta i pisarz niem., autor utworów dla dzieci i młodzieży; 23.02 – 105 rocz. ur.
 28.07 180 rocz. ur. – ALEXANDRE DUMAS, syn (1824-1895), pisarz franc.
 30.07 220 rocz. śm. – DENIS DIDEROT (1713-1784), franc. filozof, pisarz
 31.07 155 rocz. ur. – SANDOR PETÖFI (1823-1849), poeta węg.
 31.07 60 rocz. śm. – ANTOINE de SAINT-EXUPÉRY (1900-1944), pisarz franc.

SIERPIEŃ

- 1.08 95 rocz. ur. – HENRYK WORCELL (właśc. Tadeusz Kurtyka) (1909-1982), pol. pisarz
 3.08 80 rocz. śm. – JOSEPH CONRAD (właśc. Józef Konrad Korzeniowski) (1857-1924), pisarz ang.
 4.08 60 rocz. śm. – KRZYSZTOF KAMIL BACZYŃSKI (pseud. Jan Bugaj) (1921-1944), poeta pol.
 4.08 100 rocz. ur. – WITOLD GOMBROWICZ (1904-1969), pol. pisarz, dramaturg, eseista; 25.07 – 35 rocz. śm.
 4.08 145 rocz. ur. – KNUT HAMSUN (właśc. Knud Pederson) (1859-1952); 1920 – Nagroda Nobla
 8.08 10 rocz. śm. – JULIUSZ KADEN-BANDROWSKI (właśc. J. Bandrowski) (1885-1944), pol. pisarz i publicysta
 14.08 10 rocz. śm. – ELIAS CANETTI (1905-1994), austr. pisarz i eseista; 1981 – Nagroda Nobla
 16.08 60 rocz. śm. – TADEUSZ GAJCY (pseud. Karol Topornicki) (1922-1944), poeta pol.
 16.08 55 rocz. śm. – MARGARET MITCHELL (1900-1949), pisarka amer.
 19.08 95 rocz. ur. – JERZY ANDRZEJEWSKI (1909-1983), pol. prozaik, publicysta
 22.08 420 rocz. śm. – JAN KOCHANOWSKI (1530-1584), poeta pol.
 25.08 80 rocz. ur. – TRUMAN CAPOTE (właśc. T. Streckfus Persons) (1924-1984), pisarz amer.; 30.09 – 20 rocz. śm.
 26.08 90 rocz. ur. – JULIO CORTÁZAR (1914-1984), pisarz argent.; 12.02 - 20 rocz. śm.
 27.08 110 rocz. ur. – KAZIMIERZ WIERZYŃSKI (pierwotnie K. Wirstlein) (1894-1969), poeta pol.; 13.02 – 35 rocz. śm.
 28.08 255 rocz. ur. – JOHANN WOLFGANG GOETHE (1749-1832), poeta i dramaturg niem.

WRZESIEŃ

- 4.09 195 rocz. ur. - JULIUSZ SŁOWACKI (1809-1849), poeta pol.; 3.04 - 155 rocz. śm.
 8.09 10 rocz. śm. – WŁODZIMIERZ SCISŁOWSKI (1931-1994), pol. satyryk, autor utworów dla dzieci i młodzieży
 między 8.09 a 4.10 – 435 rocz. śm. MIKOŁAJ REJ (1505-1569), pol. poeta, pisarz
 9.09 65 rocz. śm. – JÓZEF CZECHOWICZ (1903-1939), poeta pol.

- 10.09 85 rocz. ur. – JAN ROSTWOROWSKI (1919-1975), pol. poeta, prozaik
 10.09 30 rocz. śm. – MELCHIOR WAŃKOWICZ (1892-1974), pol. pisarz, publicysta
 11.09 110 rocz. ur. – MARIA KOWNACKA (1894-1982), pisarka pol., autorka utworów dla dzieci i młodzieży
 13.09 110 rocz. ur. – JULIAN TUWIM (1894-1953), pol. poeta, satyryk,
 15.09 215 rocz. ur. – JAMES FENIMORE COOPER (1789-1851), pisarz amer.
 18.09 65 rocz. śm. – TADEUSZ DOŁĘGA-MOSTOWICZ (1898-1939), pisarz pol.
 18.09 65 rocz. śm. – STANISŁAW IGNACY WITKIEWICZ (pseud. Witkacy) (1885-1939), pol. pisarz, malarz, filozof, teoretyk sztuki
 28.09 10 rocz. śm. – ZBIGNIEW NIENACKI (właśc. Z. Nowicki) (1929-1994), prozaik, publicysta pol.; 1.01 – 75 rocz. ur.
 30.09 20 rocz. śm. – TRUMAN CAPOTE (właśc. T. Streckfus Persons) (1924-1984), pisarz amer.; 25.08 – 80 rocz. ur.
 30.09 15 rocz. śm. – STANISŁAWA FLESZAROWA-MUSKAT (1919-1989), pisarka pol.; 21.01 – 85 rocz. ur.

PAŹDZIERNIK

- 1.10 320 rocz. śm. – PIERRE CORNEILLE (1606-1684), dramatopisarz franc.
 1.10 20 rocz. śm. – ANNA ŚWIRSZCZYŃSKA (1909-1984), pol. dramatopisarka, poetka, autorka utworów dla dzieci; 7.02 – 95 rocz. ur.
 2.10 100 rocz. ur. – HENRY GRAHAM GREENE (1904-1991), pisarz ang.
 6.10 115 rocz. ur. – MARIA DĄBROWSKA (1889-1965), pol. pisarka, publicystka
 7.10 155 rocz. śm. – EDGAR ALLAN POE (1809-1949), poeta, nowelista amer.; 19.01 – 195 rocz. ur.
 8.10 250 rocz. śm. – HENRY FIELDING (1707-1754), ang. pisarz, publicysta
 11.10 85 rocz. śm. – KARL ADOLPH GJELLERUP (1857-1919), pisarz duń.; 1917 – Nagroda Nobla
 12.10 80 rocz. śm. – ANATOLE FRANCE (właśc. François A. Thibault) (1844-1924), pisarz franc.; 16.04 – 160 rocz. ur.; 1921 – Nagroda Nobla
 12.10 95 rocz. ur. – HALINA RUDNICKA (1909-1982), pisarka pol.
 14.10 140 rocz. ur. – STEFAN ŻEROMSKI (pseud. Maurycy Zych, Józef Katerla) (1864-1925), pol. pisarz, publicysta
 15.10 190 rocz. ur. – MICHAIL J. LERMONTOW (1814-1841), poeta ros.
 15.10 150 rocz. ur. – OSCAR WILDE (właśc. Fingal O'Flahertie Wills) (1854-1900), ang. poeta, prozaik, dramatopisarz pochodzenia irl.
 17.10 60 rocz. śm. – ZENON PRZESMYCKI (pseud. Miriam) (1861-1944), krytyk lit. i artyst., poeta, tłumacz, wydawca
 18.10 145 rocz. ur. – HENRI BERGSON (1859-1941), franc. filozof; 1927 – Nagroda Nobla
 18.10 100 rocz. ur. – CZESŁAW CENTKIEWICZ (1904-1996), pol. pisarz, podróżnik
 19.10 105 rocz. ur. – MIGUEL ÁNGEL ASTURIAS (1899-1974) pisarz gwatemalski; 9.06 – 30 rocz. śm.; 1967 – Nagroda Nobla
 20.10 150 rocz. ur. – JEAN ARTHUR RIMBAUD (1854-1891), poeta franc.
 20.10 15 rocz. śm. – JERZY WITTLIN (1925-1989), pol. satyryk, felietonista
 24.10 105 rocz. ur. – ANATOL STERN (1899-1968), pol. poeta, prozaik

- 24.11 155 rocz. ur. – FRANCES ELIZA BURNETT (1849-1924), pisarka ang.; 29.10 – 80 rocz. śm.
- 29.10 80 rocz. ur. – ZBIGNIEW HERBERT (1924-1998), pol. poeta
- 30.10 105 rocz. ur. – MARIA KUNCEWICZOWA (1899-1989), pisarka pol.; 15.07 – 15 rocz. śm.
- 30.10 65 rocz. śm. – WACŁAW GAŚSIOROWSKI (pseud. Wiesław Sclavus) (1869-1939), pol. pisarz, publicysta, dziennikarz; 27.06 – 135 rocz. ur.

LISTOPAD

- 2.11 60 rocz. śm. – KAROL IRZYKOWSKI (1873-1944), pol. krytyk lit., pisarz
- 6.11 60 rocz. śm. – MARII RODZIEWICZÓWNY (1863-1944), pisarka pol.
- 10.11 95 rocz. ur. – PAWEŁ JASIEŃNICA (właśc. Leon Lech Beynar) (1909-1970), pol. pisarz, publicysta, eseista
- 10.11 120 rocz. ur. – ZOFIA NAŁKOWSKA (1884-1954), pol. pisarka 17.12 – 50 rocz. śm.
- 10.11 35 rocz. śm. – TADEUSZ PEIPER (1891-1969), pol. poeta, teoretyk poezji
- 10.11 245 rocz. ur. – FRYDERYK SCHILLER (1759-1805) niem. poeta, dramatopisarz, estetyk, teoretyk teatru
- 12.11 75 rocz. ur. – MICHAEL ANDREA HELMUTH ENDE (1929-1995), pisarz niem.
- 13.11 20 rocz. śm. – TEODOR GOŹDZIKIEWICZ (1903-1984), pol. prozaik, autor książek dla młodzieży
- 21.11 160 rocz. śm. – IWAN A. KRYŁOW (1769-1844), ros. poeta, dramatopisarz, bajkopisarz; 13.02 – 235 rocz. ur.
- 22.11 135 rocz. ur. – ANDRÉ GIDE (1869-1951), pisarz franc.; 1947 - Nagroda Nobla
- 24.11 155 rocz. ur. – FRANCES ELIZA BURNETT (1849-1924), pisarka ang.; 29.10 – 80 rocz. śm.
- 28.11 110 rocz. ur. – ARKADY FIEDLER (1894-1985), pol. pisarz, podróżnik
- 30.11 130 rocz. ur. – WINSTON CHURCHILL (1874-1965), ang. mąż stanu, pisarz; 1953 – literacka Nagroda Nobla
- 30.11 100 rocz. ur. – ANDRZEJ KUŚNIEWICZ (1904-1993), pisarz pol.
- 30.11 130 rocz. ur. – LUCY MAUD MONTGOMERY (1874-1942), pisarka kanad.

GRUDZIEŃ

- 3.12 110 rocz. śm. – ROBERT LOUIS STEVENSON (1850-1894), pisarz szkocko-ang.
- 5.12 90 rocz. ur. – STANISŁAW DYGAT (1914-1978), pisarz pol.
- 5.12 90 rocz. ur. – HANS HELLMUT KIRST (1914-1989), pisarz niem.; 23.02 – 15 rocz. ur.
- 16.12 145 rocz. śm. – WILHELM KARL GRIMM (1786-1859), niem. filolog, zbieracz baśni i podań ludowych, wydawca legend, mitów i sag niem.
- 16.12 65 rocz. śm. – BRUNO JASIEŃSKI (właśc. Wiktor B. Zysman) (1901-1939), pol. poeta, prozaik
- 17.12 50 rocz. śm. – ZOFIA NAŁKOWSKA (1884-1954), pol. pisarka; 10.11 – 120 rocz. ur.

- 18.12 10 rocz. śm. – JADWIGA KORCZAKOWSKA (1906-1994), pol. poetka, pisarka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży
- 21.12 130 rocz. ur. – TADEUSZ ŻELEŃSKI (pseud. Boy) (1874-1941), pol. tłumacz, krytyk teatralny i lit., publicysta, satyryk
- 22.12 15 rocz. śm. – SAMUEL BECKETT (1906-1989), pisarz irl., od 1938 – we Francji; 1969 – Nagroda Nobla
- 29.12 100 rocz. ur. – WITOLD ZECHENTER (1904-1978), pol. poeta, satyryk, autor utworów dla dzieci i młodzieży
- 30.12 60 rocz. śm. – ROMAIN ROLLAND (1866-1944), franc. pisarz, muzykolog; 1915 – Nagroda Nobla

Anna Kalniuk

„Jacek, Placek, Basia i inni ...”

Scenariusz konkursu czytelniczego poświęconego

Kornelowi Makuszyńskiemu

(8 I 1884 – 31 VII 1953)

Cele:

- popularyzacja twórczości K. Makuszyńskiego,
- rozbudzanie zainteresowań czytelniczych dzieci i młodzieży,
- uczczenie 50. rocznicy śmierci ulubionego przez czytelników pisarza

Założenia regulaminowe:

- konkurs może być przeprowadzony indywidualnie bądź w grupach
- zakładamy dwuetapowy przebieg:
 - I etap – pisemny lub planszowy (eliminacje)
 - II etap – ustny (finał)
- w wersji grupowej uczestników dzielimy na zespoły rywalizujące między sobą, które do finału typują po jednym przedstawicielu zdobywającym punkty na konto grupy (ostateczne decyzje w grupie należą do kapitana)
- w wersji indywidualnej etap pisemny jest eliminacją do finału (ilość uczestników finału ustala organizator konkursu)
- w finale każdy uczestnik w kolejności odpowiada na zadawane przez prowadzącego pytania.

PIERWSZY ETAP

I Z podanych wyrazów ułóż (dostosowując formę gramatyczną) możliwie największą ilość tytułów książek K. Makuszyńskiego (*1 punkt za każdy prawidłowy tytuł*).

przyjaciół, wyprawa, szaleństwa, awantura, skrzydlaty, VII klasa, ukraść książkę, lata, panna, Basia, pies, panna Ewa, chłopiec, wesoły diabeł, szatan, bezgrzeszne, dwóch takich, mokra głowa.

(Odpowiedzi: „*Przyjaciół wesołego diabła*”, „*Wyprawa pod psema*”, „*Szaleństwa panny Ewy*”, „*Awantura o Basię*”, „*Skrzydlaty chłopiec*”, „*Szatan z siódmej klasy*”, „*O dwóch takich, co ukradli księżyc*”, „*Bezgrzeszne lata*”, „*Panna z mokrą głową*”)

II Przyporządkuj podane niżej postacie do właściwych tytułów książek (*1 punkt za każde prawidłowe przyporządkowanie*).

a) Ignasz Olecki, b) prof. Gąsowski, c) hrabia Mortadella, d) Adam Bzowski, e) Alojzy Raczek, f) Wacław Szymbart, g) Jan Kasproicz, h) Gaston Dimau-

riac, i) Adam Cisowski, j) Ewa Tyszowska, k) Michał Lepajłło, l) Pani Tańska, ł) Jerzy Zawidzki, m) Wanda Gąsowska, n) prof. Somer, o) Krwawy Byk, p) Michał Rogalik, r) Jacek i Placek, s) Pani Narcyza.

(1. Szatan z siódmej klasy, 2. Awantura o Basię, 3. Szaleństwa panny Ewy, 4. O dwóch takich co ukradli księżyc, 5. Bezgrzeszne lata, 6. Skrzydlaty chłopiec). (Odpowiedzi: 1b, i, m; 2d, h, l, n; 3f, j, ł, p, s; 4c, r; 5g, o; 6a, e, k)

III Z jakich książek K. Makuszyńskiego pochodzą poniższe fragmenty? (1punkt za każdą prawidłową odpowiedź)

„...Miał on duże, jasne oczy i taki w nich wyraz, jak gdyby zawsze był zdziwiony. Czasem z nagłą przerywał wykład, patrzył daleko przed siebie i długo się czemuś przyglądał. Cała siódma klasa wpatrywała się w to samo miejsce, lecz nikt niczego nie mógł dojrzeć, bo nie było w tym miejscu nawet mizernej muchy, podrygującej w wiosennym słońcu. Coś jednak musiało być...”

(*Szatan z siódmej klasy*)

„...Dziewczyna była niemal nieprzytomna od wielkich wzruszeń. Serce jej rwało się do tej podróży, w tę dalekość, na której sinym krańcu ma znaleźć tego jedyne, nieszczęśliwego, który cierpiał przez dziesięć lat. Przebiegał ją zimny dreszcz na myśl, że pogłoska mogła przelecieć z wiatrem i rozwiać się we wiatr. Tknięte taką zrozpaczoną myślą, serce jej ustawało na chwilę, aby zaraz potem napełnić się gorącą nadzieją. Musi, musi odnaleźć ojca!...”

(*Awantura o Basię*)

„...Cała szkoła wiedziała o „śmiertelnej” miłości i krwawym współzawodnictwie genialnego Juliusza, co umiał naprawiać dzwonki, i wieszczą Zygmunta, oblewającego siódmym potem każdy rym niepoliczonych wierszydeł...”

(*Awantura o Basię*)

„...Było to miasto wielkie i wspaniałe, a zwało się dźwięcznie: Psia Górka. Rządził w nim namiestnik królewski, mąż bardzo dostojny, hrabia Mortadella, który miał taki dziwny zwyczaj, że na wszystkie sprawy przysmykał jedno oko i udawał, że nie bardzo widzi, co wyprawiają królewscy poddani...”

(*O dwóch takich, co ukradli księżyc*)

„...Trzęsienie ziemi zdarza się rzadko, jednak się zdarza; zdarzy się nieraz, że żarłoczne morze połknie wyspę, jak wieloryb śledzia; zdarza się, że rozpęknie sroga góra i pluje ogniem; zdarza się nawet, że słońce się zaćmi – wszystko się zdarzyć może; nie zdarzyło się jednak za ludzkiej pamięci mniej więcej od lat trzydziestu aby Huragan przyspieszył kroku...”

(*Przyjaciół wesołego diabła*)

„...Ten ogoniasty nazywa się Rolly tylko na wizycie. Na co dzień zwie się Rolmops. Czy pan wie co to takiego? Jest to śledź zwinięty w kłębek nadziany cebulą i przekłuty patyczkiem, aby się nie rozwinął. Ogoniasty, gdy śpi, bardzo jest podobny do rolmopsa. Niech pan spojrz!...”

(*Szaleństwa panny Ewy*)

IV Wybierz właściwą odpowiedź. (1 punkt za każdy właściwy dobór).

1. Dlaczego nikt nie oczekiwał Basi na dworcu w Warszawie?
 - a) adresat nie zdążył na przyjazd pociągu
 - b) nie otrzymał wiadomości o jej przyjeździe
 - c) nikt nie chciał się nią zaopiekować
 2. W jakim celu Jacek i Placek ukradli księżyc?
 - a) chcieli go sprzedać
 - b) postanowili go zanieść matce do Zapiecka
 - c) aby żaby przestały rechotać
 3. Jakiego przedmiotu nauczał profesor Gąsowski?
 - a) języka polskiego
 - b) łaciny
 - c) historii
 4. Dlaczego Jacek i Placek uciekli z domu?
 - a) w poszukiwaniu kraju, w którym nie trzeba pracować
 - b) dostali łanie
 - c) byli ciekawi świata
 5. Kto ukradł pióro Zbyszka Jasińskiego?
 - a) prof. matematyki
 - b) Żelski
 - c) Burski
 6. Kim był ojciec Basi?
 - a) badaczem – podróżnikiem
 - b) profesorem geografii
 - c) aktorem
 7. Jak nazywał się skrzydlaty chłopiec?
 - a) Leopold Rączka
 - b) Alojzy Ignac
 - c) Ignacy Olecki
 8. W jakim celu Adaś Cisowski wyjechał na Wileńszczyznę?
 - a) na wakacje do kuzynów
 - b) wyjaśnić tajemniczą zagadkę rodzinną
 - c) wyrównać rachunki koleżeńskie
 9. W jakim czasopiśmie wydrukowano pierwsze sonety K. Makuszyńskiego?
 - a) Słowo Polskie
 - b) Tygodnik Literacki
 - c) Dziennik Lwowski
 10. Czym zajmował się Hieronim Tyszowski?
 - a) leczeniem chorych
 - b) badaniem zarazków dżumy i cholery
 - c) hodowlą szczeniaków
- (Odpowiedzi: 1b, 2a, 3c, 4a, 5c, 6a, 7c, 8b, 9a, 10b)

DRUGI ETAP

Zestaw pytań finałowych (1 punkt za każdą prawidłową odpowiedź).

1. Kim był Adam Cisowski?
(Szatan, uczeń VII klasy)
2. Co stało się z matką Basi?
(zginęła w wypadku kolejowym)
3. Jak Placek zdobył pierwszy posiłek w Psiej Górcie?
(zademonstrował sztukę rozdwojenia się)
4. Dlaczego jedyny kogut w Zapiecku był bezpieczny?
(z powodu sędziwego wieku – zbyt twardy i łykowaty)
5. Czego dotyczyły listy do Basi Bzowskiej przesyłane z ambasady francuskiej?
(spadku po zmarłej babce)
6. Na czym polegała metoda egzaminowania profesora Gąsowskiego?
(odpytywał uczniów w określonym porządku, np. 3, 13, 23 itd.)
7. Co uczynili Jacek i Placek podczas swoich chrzcin?
(wypili polewkę przeznaczoną dla gości)
8. Kto pierwszy zaopiekował się Basią po śmierci mamy?
(państwo Budziszowie)
9. Jak nazywał się pies Ewy Tyszowskiej?
(Rolly, na co dzień Rolmops)
10. Kim była Inka Koniewicz?
(siostrą Tadzia, kolegi Ignasia)
11. Kto okazał Jackowi i Plackowi wielkie serce?
(kulawa kobieta)
12. Kim zaopiekował się Ignas podczas wakacyjnej wędrówki?
(rannym lotnikiem – majorem Latyszem)
13. Kto zachwycił Ignasia wiedzą o lotnictwie?
(Michalek – ogrodnik Sokole Oko)
14. Gdzie Adaś odnalazł tajemniczy list Kamila de Beriera?
(u Niemczewskich, właścicieli Wiliszek)
15. Jak nauczyciel w szkole odróżniał Jacka od Placka?
(po ilości włosów na głowie)
16. Co sprawiło, że ojciec Basi wyzdrowiał?
(wizyta u prof. Somera)
17. Gdzie ukryty był skarb de Beriera?
(w pniu starego drzewa)
18. Kto uratował Jacka i Placka z opresji pszczoł?
(staruszek)
19. Czym zajmował się Adam Bzowski przebywając wśród Indian?
(dźwigał ciężary, plół kapelusze, zajmował się dziećmi)

20. Kim dla Heleny Bzowskiej była Stanisława Olszańska?
(przyjaciółką)
21. Jaką tajemnicę zawierał list pisany przez de Beriera do brata?
(klucz do ukrytego skarbu)
22. Jak nazywało się miasto, do którego dotarli Jacek i Placek?
(Psia Górką)
23. Gdzie pracował Alojzy Raczek?
(był korektorem w redakcji)
24. Jak miała na imię „koza” – bratanica prof. Gąsowskiego?
(Wanda)
25. Jakie wydarzenie zadecydowało o przyjęciu Ignasia Oleckiego do szkoły pilotów?
(awaryjny lot samolotem z majorem Bonieckim)
26. Kim był Antoni Walicki?
(aktorem)
27. Dlaczego w Psiej Górcie wszyscy mieli garby?
(bo garbaty był władca, hrabia Mortadella)
28. W jakich okolicznościach A. Raczek poznał sierżanta Szczęsnego?
(został wezwany na świadka w pojedynku z Lepajłłą)
29. Do kogo miała trafić Basia w Warszawie?
(do Stanisławy Olszańskiej)
30. Kim był Adam Bzowski?
(naukowcem, badaczem Ameryki Płd.)
31. Co stało się z chlebem, który Jacek i Placek wykradli z domu?
(zamienił się w kamień)
32. Jak rozstrzygnięto sprawę opieki nad Basią?
(polubownie – zamieszka w miesiáce parzyste u p. Olszowskiego, a w nieparzyste u p. Olszańskiej)
33. Dlaczego listy z ambasady francuskiej nie docierały do Basi?
(Babcia Tańska zniszczyła je)
34. Z jakiego powodu Alojzy Raczek zmienił mieszkanie?
(właścicielka odkryła pobyt Ignasia w wynajmowanym pokoju)
35. Dlaczego węże i żmije nazywały Jacka i Placka swoimi braćmi?
(ponieważ byli źli)
36. O kogo rywalizowały Wanda i Basia Bzowska?
(o Zygmunta)
37. Kto zaopiekował się Ignasiem?
(Alojzy Raczek)
38. Kim był Patałłach?
(osłem szukającym kraju, w którym się nie pracuje)
39. Gdzie zaprowadziła Jacka i Placka zabłąkana w lesie koza?

- (do potwora)
40. Kto zajął się Basią na dworcu w Warszawie?
(Antoni Walicki)
41. Gdzie Ignas i Raczek wyjechali na urlop?
(do Zakopanego)
42. Gdzie matka oczekiwała na Jacka i Placka?
(za wsią, na wzgórzu, pod krzyżem)
43. Gdzie zaginęły pióra i rękopisy p. Olszowskiego?
(zabrała je Basia dla koleżanek – fanek pisarza)
44. Jak przywitała matka Jacka i Placka?
(chlebem i łzami)
45. W jaki sposób Raczek dał wyraz swemu zachwytowi po pierwszym locie?
(opisał podniebny lot nad Warszawą)
46. Czego szukali podczas swych wędrówek Jacek i Placek?
(kraju, w który próżniactwo jest prawem)
47. Jak zbójnik Nieborak odnalazł swoją matkę?
(zaprowadzili go do niej Jacek i Placek)
48. W jakiej okolicy znajdowało się nowe mieszkanie Raczka i Ignasia?
(na peryferiach miasta, w okolicy lotniska)
49. Dlaczego nikt nie oczekiwał Basi Bzowskiej na dworcu w Warszawie?
(ponieważ list nie dotarł do adresatki Stanisławy Olszańskiej)
50. Jak nazywał się redakcyjny kolega Alojzego Raczka?
(Michał Lepajłło)

Danuta Zwolińska

„Literaccy idole”

Regulamin konkursu

Coraz częściej obserwujemy utrwalanie szkodliwych stereotypów zachowań ludzkich. Przytakuje się cwaniactwu, traktując je jako dowód zaradności, akceptuje się przemoc jako niezły sposób rozwiązywania problemów, wyśmiewa się słabszych, pozwala się na nieuczciwość.

Gdzie zatem młodzi ludzie szukać mają pięknych przykładów ludzkich postaw, myśli i czynów?

Proponujemy sięgnąć do literatury. Do tych książek, które rozwijają wrażliwość, uczulają na potrzebę tworzenia i ochrony piękna wokół nas, uczą dobrego smaku, a przede wszystkim promują wzorce właściwych postaw i zachowań.

Zapraszamy do udziału w konkursie – poszukajcie wśród bohaterów literackich wzorów godnych naśladowania – literackich idoli.

Cele konkursu:

- rozwijanie zainteresowań czytelniczych dzieci i młodzieży,
- popularyzacja literatury promującej właściwe wzorce postępowania,
- inspirowanie do twórczości literackiej i plastycznej.

1. Konkurs ma charakter powiatowy. Mogą w nim uczestniczyć dzieci i młodzież mieszkająca na terenie Zamościa i powiatu zamojskiego.
2. Realizowany jest w 2. kategoriach: plastycznej; dla dzieci klas I – III, literackiej; dla uczniów klas IV – VI szkół podstawowych.
3. Zadaniem konkursowym jest zaprezentowanie sylwetki ulubionego bohatera literackiego:
 - w kategorii plastycznej – w formie przestrzennej pracy plastycznej, np. pacynki, kukielki lub innej,
 - w kategorii literackiej – w formie zwartej wypowiedzi pisemnej (1 strona A 4 maszynopisu lub czytelnego rękopisu).
4. Prace konkursowe należy zatytułować, podpisać swoim imieniem i nazwiskiem, podać swój wiek, adres zamieszkania i szkoły, a następnie przesać lub dostarczyć pod adres: Dział Instrukcyjno-Metodyczny PiMBP w Zamościu, ul. Staszica 25, 22 – 400 Zamość, albo zostawić w bibliotece publicznej w miejscu zamieszkania.
5. Termin nadsyłania prac upływa 30. 05. 2003 r.

6. Oceny prac dokona komisja powołana przez organizatora.
7. Kryteria oceny:
 - interesujący sposób prezentacji bohatera – idola literackiego, trafne uzasadnienie swojego wyboru,
 - inwencja twórcza, walory artystyczne i estetyka pracy plastycznej.
8. W każdej kategorii przewiduje się 3 nagrody. Zastrzegamy sobie prawo innego podziału nagród.
9. Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród nastąpi podczas podsumowania konkursu w czerwcu 2003 r. O jego dokładnym terminie i miejscu zwycięzców zawiadomimy indywidualnie.
10. Prace nagrodzone przechodzą na własność organizatora.
11. Laureaci zaproszeni na podsumowanie konkursu przyjeżdżają na własny koszt.

**Informacji o konkursie udziela
Dział Instrukcyjno-Metodyczny PiMBP w Zamościu,
ul. Staszica 25, 22 – 400 Zamość,
tel. 639 33 73**

„Na wycieczkę do...”

Poznajemy dziedzictwo kulturowe naszej okolicy

Regulamin konkursu

Miejsca, w których żyjemy - nasze wsie i miasteczka – wydaje nam się, że znamy każdy ich zakątek, że wszystko co ciekawe zostało w nich dawno odkryte. I nagle dostrzegamy coś co nas ponownie zachwyci, urzeka, budzi w nas pozytywne uczucia, porusza naszą wyobraźnię, inspiruje. Może jest to ciekawy okaz roślinności lub interesujący element malowniczego krajobrazu, może jest to ważna pamiątka historyczna, albo cenny zabytek architektoniczny. Przyjrzyjcie się miejscom, które was otaczają, dostrzeżcie w nich to co piękne, na co warto zwrócić uwagę, opiszcie je, sfotografujcie lub przedstawcie w innej formie wizualnej. Poprzez udział w konkursie - zaprosicie do zwiedzania.

Czekamy na nowych odkrywców, na tych którzy potrafią docenić tradycję i współczesność całego regionu i tej najbliższej - własnej okolicy.

Cele konkursu:

- promowanie dorobku kulturalnego oraz walorów krajoznawczych i turystycznych regionu zamojskiego,
- rozbudzanie zainteresowań problemami własnej miejscowości,
- aktywizacja do badań nad historią najbliższej okolicy.

1. Konkurs ma charakter powiatowy. Do udziału w nim zapraszamy młodzież szkół gimnazjalnych i pogimnazjalnych mieszkającą w Zamościu oraz na terenie powiatu zamojskiego.
2. Zadaniem konkursowym jest wykonanie przewodnika po najbliższej okolicy promującego jej walory architektoniczne, krajoznawcze i turystyczne.
3. Prace konkursowe podpisane imieniem i nazwiskiem autora, wraz z podaniem jego wieku, adresu zamieszkania, nazwy i adresu szkoły należy dostarczyć osobiście lub nadesłać na adres: Dział Instrukcyjno-Metodyczny PiMBP w Zamościu, ul. Staszica 25,
22 – 400 Zamość. Można też zostawić je w bibliotece publicznej w miejscu zamieszkania.
4. Termin składania prac upływa 10 października 2003 r.
5. Ich oceny dokona Jury powołane przez organizatorów.

5. Ich oceny dokona Jury powołane przez organizatorów.
6. Prace rozpatrywane i oceniane będą w dwu kategoriach:
 - wykonane przez młodzież gimnazjalną,
 - wykonane przez młodzież szkół pogimnazjalnych.
7. W każdej kategorii przewiduje się 3 nagrody. Jury zastrzega sobie prawo innego podziału nagród.
8. Podsumowanie konkursu i ogłoszenie jego wyników nastąpi do 30 listopada 2003 r. O dokładnym terminie i miejscu podsumowania laureatów powiadomimy odrębnym pismem.
9. Zwycięzcy konkursu na imprezę finałową przyjeżdżają na własny koszt.

Informacji o konkursie udziela
Dział Instrukcyjno-Metodyczny PiMBP w Zamościu,
ul. Staszica 25, tel. 639 33 73

Organizatorzy:

Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu,
Zamojski Oddział Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Nabytki regionalne PiMBP w Zamościu

1. ARCHIWUM Państwowe w Chełmie 1952-2002 / pod red. Piotra Dymela; Archiwum Państwowe w Lublinie, Chełmskie Towarzystwo Regionalne. – Lublin; Chełm: AP w Lublinie, 2002. – 122 s. ; 20 cm. – Bibliogr. – Indeksy. – ISBN 83-913961-2-6
2. BADANIA archeologiczne: o początkach i historii Chełma / red. Ewa Banasiewicz-Szykuła; Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Lublinie. – Lublin: Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków, 2002. – 126 s., [1] k. tabl. złoż. : il. (w tym kolor), mapy ; 22x22 cm. – Bibliogr. s. 19-126. – Bibliogr. przy pracach. – ISBN 83-918084-0-8
3. BIBLIOGRAFIA Lubelszczyzny:1998-1999 / [oprac. zespół Zdzisław Bieleń et al.; pod red. Bożeny Lech-Jabłońskiej ; Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. – Lublin: WBP, 2002 – 510,[1] s. ; 24 cm. – Indeksy. – ISBN 83-86361-35-2
4. BILIŃSKA Agnieszka: Polska – zaproszenia do podróży / Agnieszka i Włodek Bilińscy; tekst Ryszard Bryzek. – Katowice: „Videograf II”, 2002. – 164 ,[2] s. : il. kolor. ; 29 cm. – Tekst równol. pol., ang., niem. – ISBN 83-7183-230-3
5. BURDA Stanisława: Nadhuczwiński koncert / Stanisława Burda. – Lublin: „Norbertinum”, 2000. – 49,[2] s. ; 20 cm. – ISBN 83-7222-042-5
6. BURY Marian: U źródeł i brzegów Szyszły: (rzecz o Chodywańcach, Jarczowie, Jurowe) / Marian Bury. – Tomaszów Lubelski: Tomaszowskie Towarzystwo Regionalne, 2001. – 78 s. ; 21 cm
7. CABAJ Jerzy: Zamość i Roztocze / Jerzy Cabaj, Zdzisław Kazimierczuk. – Zamość: „Fotpress”, 2001. – 145 s. : il., faks., fot., mapy ; 21 cm. – (Piekno Ziemi Naszej). – ISBN 83-914455-1-8
8. CHEŁM / tł. Marcin Choma ; fot. Ryszard Karczmarski, Karol Dromlewski, Grzegorz Zabłocki. – Chełm: Urząd Miasta, [2000]. – 28 s. : il. kolor. ; 24 x 22 cm). – Tekst równol. ang. – ISBN 83-911982-0-0
9. EUROREGION Bug. Cz. 1 / red. nac. Wiktor Turowski, Mariusz Redmann; oprac. map Waldemar Rudnicki. – Lublin: Sigma Media, 2002. – 86 s. : mapy, wykr. ; 30 cm
10. GÓRAK Jan: Kryłów: forteca przeciw Sytom. – Lublin: „Polihymnia”; Towarzystwo Regionalne Hrubieszowskie, 2001. – 147 s. : il., mapy (w tym kolor.) ; 21 cm. – ISBN 83-907578-6-9
11. *GRABOWSKI Tadeusz: Roztocze Środkowe: mapa turystyczna / oprac. aut. i kartogr. Tadeusz Grabowski, Krzysztof Kałamucki, Mirosław Kru-

- kowski. – Lublin: „Kartpol”, 2002. – 1 mapa : kolor. ; 68 x 98 cm, złoż. 23 x 12 cm. – ISBN 83-915707-6-2
12. HERODY: dialogus pro nativitate Iesu Christi: przy tym gospodarzom zamojskim na ten nowy rok kolęda / zebrała i do druku podała Marta Bruskowska. – Zamość: Muzeum Zamojskie, 2000. – 32 s. : 1 il. ; 17 cm. – ISBN 83-904995-9-2
 13. KACZOR Stanisław: O powstaniu i trzech latach działalności „Wszechnicy Roztoczańskiej” / Stanisław Kaczor; Starostwo Powiatu Zamojskiego, Stowarzyszenia „Wszechnica Roztoczańska”. – Zamość; Radom: Wydaw. i Zakład Poligrafii Instytutu Technologii Eksploatacji, 2002. – 172 s. : il. ; 24 cm. – Streszcz. w jęz. ang., niem., ros. – ISBN 83-7204-255-1
 14. KARZMARZYK Marian: Młyn drwin: fraszki / Marian Karczmarczyk ; oprac. Monika Strachowska ; rys. Małgorzata Gnyś-Wysocka. – Lublin: Polihymnia, 2001. – 115 s. ; 21 cm. – ISBN 83-7270-054-0
 15. KAWAŁKO Danuta, Kawałko Bogdan: Pięć lat edukacji i regionu: Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu / oprac. i red. Danuta Kawałko, Bogdan Kawałko. – Zamość: WSZ i A. Centrum Badań i Szkoleniowe, 2002. – 323 s. : il. kolor. ; 23 cm. – ISBN 83-88367-50-1
 16. KĄCKI Walenty: Nauka koło pasiek: przedruk z pierwszego zamojskiego wydania z roku 1614 z zachowaniem oryginalnego układu tekstu, pisowni i rysunków / Walenty Kącki: [oprac. nauk. Witold Czubacki]. – Zamość: Muzeum Zamojskie, 2001. – [36] s. : il. ; 25 cm. – ISBN 83-915267-0-4
 17. *KOWALCZUK Krzysztof: Ścieżka przyrodniczo- historyczno-dydaktyczna wokół Krasnobrodu: (przewodnik dydaktyczny) / Krzysztof Kowalczuk, Małgorzata Ciuryło; fot. Krzysztof Kowalczuk, Leon Sapko; Roztoczański Park Narodowy. – Krasnobród: Urząd Miasta i Gminy: przy pomocy WFOŚ i GW w Lublinie, 2001. – 23 s. : fot., rys. ; 21 cm. – Bibliogr. s. 24. – ISBN 98-729-03-3
 18. KOZACZKA Marian: Poczest ordynatów Zamojskich / Marian Kozaczka. Warszawa; Tarnów: Zakłady Graficzne „Drukarz, 2002. – 132 s. : il. kolor. ; 24 cm. – Bibliogr. s. 161-168. – ISBN 83-913241-6-8
 19. KWIATEK Jerzy: Polska: urokliwy świat małych miasteczek / Jerzy Kwiatek. – Warszawa: „Sport i Turystyka”: „Muza SA”, 2002. – 511, [1] s. : il. (gł. kolor.), mapy kolor. ; 19 cm. – Indeks. – ISBN 83-7200-965-1 („Muza”)
 20. KUCHARSKA Wiera: Przekładaniec / Wiera Kucharska; wybór i wstęp Apolinary Nosalski; red. Joanna Stefaniak. – Horodło: Gminny Ośrodek Kultury; Husynne: Szkoła Podstawowa, 2002. – 59 s. : il. ; 21 cm. – ISBN 83-906381-9-316

21. LESZCZŃSKI Mariusz: Święci i błogosławieni oraz kapłani zamęczeni w latach 1939-1945 na Ziemi Zamojsko-Lubaczowskiej / Mariusz Leszczyński. – Zamość: Kuria Diecezjalna, 2002. – 148 s. : fot. ; 21 cm. – ISBN 83-915288-3-9
22. LUBLIN / Waldemar Żelazny ; współpr. Agnieszka Trojniak. – Lublin: Lubelski Klub Książki, 2002. – 159 s.: il. kolor. ; 33 cm. – ISBN 83-916515-0-9
23. *LUBLIN – dzieje miasta. T. 2, XIX i XX wiek / Tadeusz Radzik [et al.]. – Lublin: Towarzystwo Miłośników Lublina: „Multico”, 2000. – 655 s. : il. ; 24 cm. – Streszcz. ang. – Bibliogr. – ISBN 83-86660-44-9 („Multico”)
24. KOWALCZYK Irena: Lublin : przewodnik turystyczny / Irena Kowalczyk. Lublin: [Irena Kowalczyk], 2000. – 62 s. : il., mapa ; 21 cm. – Bibliogr. – ISBN 83912971-0-1
25. MALEC Ryszard: Szczepreszyński Park Krajobrazowy. – Zamość: Zespół Zamojskich Parków Krajobrazowych, 2001. – 15 s. ; 21 cm. – ISBN 83-914-038-1-5
26. MIAZGA Bogusław: Szachownica miłość czas / Bogusław Miazga. – Hrubieszów, 2002. – 78,[2] s. ; 21 cm
27. OKOŃ Maria Janina: Dwie struny: (aforyzmy, sentencje) / Maria Janina Okoń, Longin Jan Okoń. – Lublin: Związek Literatów Polskich, 2002. – 79 s. ; 16 cm. – ISBN 83-905303-8-4
28. PAZURA Wiesława: Katalog czasopism niezależnych w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie 1976-1990 / Wiesława Pazura; WBP w Lublinie. – Lublin: WBP: Wydaw. UMCS, 2002. – 103 s. ; 24 cm. – Indeks. – 83-227-1982-5
29. *PIĘKNO nieposkromione / wybór Marian J. Kawałko, Longin J. Okoń, Stanisław Popek. – Lublin: Związek Literatów Polskich : „Multico”, 2000. – 176 s. ; 21 cm. – (Biblioteka Pisarzy Lubelszczyzny) . – ISBN 83-86660-39-5
30. *PODANIA i legendy Lublina / wybór oprac. i wstęp Adam Wójcikowski. Lublin: Towarzystwo Miłośników Lublina: „Multico”, 2001. – 86,[1] s. ; il. 20 cm. – ISBN 83-86660-59-7 („Multico”)
31. POWIAT Zamojski / Starostwo Powiatowe w Zamościu; tł. z ang. Joanna Górzyńska; fot. Andrzej Jurkowski, Zbigniew Derlak, Tadeusz Adamczuk. – Bydgoszcz: „Renoma Bis”, 2002. – 38 s. : il. ; 30 cm
32. PRUSICKA-KOŁCON Ewa: Gmina Sitno: historia i zabytki / Ewa Prusicka-Kołcon; Regionalny Ośrodek Studentów i Ochrony Środowiska Kulturowego w Lublinie; Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lublinie z/s w Końskowoli, Oddział w Sitnie; Urząd Gminy w Sitnie. – Zamość:

- cop. Ewa Prusicka-Kolcon, 2002. – 159 s. : fot. (w tym kolor.), mapy ; 21 cm. – Bibliogr. s. 122-128. – ISBN 83-908495-1-8
33. ROCZNIK Bialskopodlaski / Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej [kol. red. Henryk Mierzwiński, red. tomu Jerzy Flisiński]. – T. 10 (2002). – Biała Podlaska: cop. MBP 2002. – 24 cm. – ISSN 1230-7181
 34. ROCZNIK Chełmski / Janusz Wrona (red. nacz.); Chełmska Biblioteka Publiczna w Chełmie, Zarząd Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, , Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Chełmie – T. 6 (2000). – Chełm: CBP : ZO SBP : PTH, 2000. – 24 cm. – ISSN 1425-6665
 35. ROCZNIK Chełmski / Tadeusz Radzik (red. nacz.); Chełmska Biblioteka Publiczna w Chełmie, Zarząd Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Chełmie. – T. 7 (2001). – Chełm: CBP: ZO SBP: PTH, 2002. – 24 cm. – ISSN 1425-6665
 36. ROCZNIK Chełmski / Tadeusz Radzik (red. nacz.); Chełmska Biblioteka Publiczna w Chełmie, Zarząd Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Chełmie. – T. 8 (2002). – Chełm: CBP : ZO SBP : PTH, 2002. – 24 cm. – ISSN 1425-6665
 37. ROCZNIK Statystyczny Województwa Lubelskiego / Urząd Statystyczny w Lublinie; zesp. red. przewodn. Kazimierz Tucki. – R. 27 (2002). – Lublin: US w Lublinie, 2002. – 24 cm. – ISSN 0485-3210
 38. ROZTOCZAŃSKI Park Narodowy: mapa turystyczno-przyrodnicza/ oprac. aut. i kartogr. Tadeusz Grabowski, Krzysztof Kałamucki, Mirosław Krukowski; Ośrodek Edukacyjno-Muzealny RPN. – Lublin: „Kartpol”, 2000. – 1 mapa: kolor. ; 48 x 70 cm, złoż. 24 x 11 cm. – ISBN 83-910676-6-1
 39. ROZTOCZAŃSKIE spotkania: wykłady otwarte w Ośrodku Edukacyjno-Muzealnym Roztoczańskiego Parku Narodowego. T. 3, (2000-2001) / [red. Alina Anasiewicz, Bogusław Chmiel]; Roztoczański Park Narodowy. – Zwierzyniec: RPN, 2002. – 334 s. : il., mapy, tab. ; 24 cm. – Bibliogr. przy rozdz. – ISBN 83-908663-9-0 (t. 3)
 40. *SŁOWNIK biograficzny żołnierzy Batalionów Chłopskich: IV okręg Lublin. T. 2 /oprac. i red. Marian Wojtas; [zespół aut. not. biograficznych Stanisław Bartłomowicz et. al.], 2001. – 902 s. : il. ; 24 cm. – Bibliogr. – ISBN 83-913135-0-6 (t. 2)
 41. STECHNIJ Andrzej: Komedia ludzi i sprzętu / Andrzej Stechnij. – Zamość: „Polihymnia”, 2001. – 58 s. ; 21 cm. – ISBN 83-7270-072-9
 42. STROFY sercem pisane: antologia poezji chełmskiej / wybór, wstęp, oprac. Zbigniew Okoń. – Lublin: Związek Literatów Polskich. Oddział w Lubli-

- nie, 2000. – 411 s. :il. ; 21 cm. – (Biblioteka Pisarzy Lubelszczyzny). – ISBN 83-905303-5-X
43. SYLWETKI twórców Muzeum Zamojskiego / [red. Piotr Kondraciuk, Andrzej Urbański]; Muzeum Zamojskie w Zamościu; Zamojskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. – Zamość: MZ: ZTPN, 2001. – 60 s. : il. ; 30 cm. – ISBN 83-915267-1-2
 44. *SZEWC Piotr: Wolność i współczucie: rozmowy z pisarzami – Stanisław Barańczak... Adriana Szymańska / Piotr Szewc. – Kraków: Wydaw. Literackie, 2002. – 214,[2] s. ; 20 cm. – Indeks. – ISBN 83-08-03229-X
 45. SZKICE z dziejów „Sokoła” w południowej i wschodniej Polsce: praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Nowakowskiego. – Wadowice: „Grafikon”, 2002. – 67 s. ; 21 cm. – ISBN 83-88744-76-3
 46. SZOSTEK Grażyna: Zatrzymane w słowie: antologia poezji uczniów II Liceum Ogólnokształcącego im Marii Konopnickiej / wstęp i oprac. Grażyna Szostek, Joanna Kawala, Małgorzata Antosiak. – Zamość: II Liceum Ogólnokształcące, 2001. – 31 s. ; 16 cm. – ISBN 83-917028-0-4
 47. ŚRUTWA Jan: Oddani Bogurodzicy: wybrane pisma, przemówienia i wywiady z lat 1992-1996 / Jan Śrutwa.. – Zamość: Kuria Diecezjalna, 2000. – 411 s., [32] s. tabl. kolor. : il. ; 21 cm
 48. TOCHMAN Krzysztof A.: Słownik Biograficzny Cichociemnych. T. 3 / Krzysztof A. Tochman; [przedm. Przemysław Bystrzycki]. – Zwierzyniec; Rzeszów: Obywatelskie Stowarzyszenie „Ostoja” „Ostoja”, 2002. – 193 s. : il. ; 24 cm. – Indeksy. – ISBN 83-910535-4-7
 49. TOCHMAN Krzysztof A.: Adam Boryczka: z dziejów WIN-u. T. 1 /Krzysztof A. Tochman; protokoły przesłuchań przygot. Ryszard Żelazny. – Zwierzyniec: Obywatelskie Stowarzyszenie „Ostoja”; Rzeszów : „Libri Ressoivienses”, 1999. – 525 s.,[1] k. tabl. złoż. : il. ; 21 cm. – Streszcz. ang. – Indeksy. – ISBN 83-910535-1-2 (t. 1)
 50. TOCHMAN Krzysztof A.: Adam Boryczka: z dziejów WIN-u. T. 2 /Krzysztof A. Tochman. – Zwierzyniec; Rzeszów: Obywatelskie Stowarzyszenie „Ostoja”, 2001. – 557 s. ; 21 cm. – Streszcz. ang. – Indeksy. – ISBN 83-910535-3-9 (t. 2)
 51. *TRASA rowerowa Ziemi Józefowskiej na Roztoczu /Urząd Miasta w Józefowie. – Lublin: „Kartpol”, 2001 : il. kolor., mapa; 46x38 cm złoż. 23x10 cm. – ISBN 83-910676-9-6

52. WIADOMOŚCI Konserwatorskie Województwa Lubelskiego / [zespół red Halina Landecka - przewodn.]. – 2002. – Lublin: Oddział Wojewódzkiej Służby Ochrony Zabytków w Lublinie, 2002. – 24 cm. – ISSN1642-7130
53. WIERZCHOWIAK Zygmunt: Humoreski zamojskie / Zygmunt Wierzchowiak. – Zamość: nakł. autora, 2003. – 23 s. : rys. ; 23 cm
54. *WŁAD Paweł: Roztocze Wschodnie: Bełzec, Horyniec Zdrój, Lubycza Królewska, Narol, Susiec i okolice: przewodnik nie tylko dla turystów / Paweł Wład, Marek Wiśniewski. – Wyd. 2 zm. i uzup. – Lubaczów: Wydaw. Naukowe, Turystyczne i Edukacyjne Paweł Wład, cop., 2001. – 376 s. : il. kolor., mapy ; 21 cm. – Bibliogr. – Indeks. – ISBN 83-912139-2-7
55. WNUK Andrzej: XXV [Dwadzieścia pięć] lat Klubu Sportowego „Agros” w Zamościu 1976-2001 / aut. Andrzej Wnuk, Mariusz Giezek, Janusz Kawalko; red. Marek Jawor. – Zamość: „Atut”: KS „Agros”, 2001. – 30,[10] s. : fot., portr. ; 24 cm. – ISBN 83-915056-0-3
56. *Z DZIEJÓW ruchu literackiego na Lubelszczyźnie : szkice i wspomnienia / [zebrał i] oprac. Stanisław A. Łukowski. – Lublin: Związek Literatów Polskich. Oddział Krajowa Agencja Wydawnicza, 1998. – 270,[2] s., [16] s. tabl. : faks., fot., portr. ; 21 cm. – ISBN 83-87030-55-4 (KAW)
57. ZAMOJSKIE Studia i Materiały / red. nac. Władysław Ćwik; Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu. – R. 4, z. 1 (2002). – Zamość: Centrum Badawczo-Szkoleniowe WSZiA, 2002. – 24 cm. – ISSN 1507-9090
58. ZAMOJSKIE Studia i Materiały / red. nac. Władysław Ćwik; Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu. – R. 4, z. 2 (2002). – Zamość: Centrum Badawczo-Szkoleniowe WSZiA, 2002. – 24 cm. – ISSN 1507-9090
59. *ZAMOŚĆ: nowe opracowanie. – Katowice: „Mapy Ścienne” Beata Piętka, [2002]. – 1 mapa : il. kolor. ; 69 x 94 cm, złoż 24 x 14 cm. – ISBN 83-88611-68-2
60. *ZAMOYSKI Adam: Własną drogą : osobliwe dzieje Polaków i ich kultury / Adam Zamoyski; przekł. Aleksandra Zgorzelska. – Kraków: „Znak”, 2002. – 425,[3] s., [32] s. tabl. kolor. : il., mapy ; 25 cm. – ISBN 83-240-1162-X
61. *ZIELIŃSKA Teresa: Poczet polskich rodów arystokratycznych / Teresa Zielińska. – Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1997. – 45 s.,[2] k. mapy kolor. : rys. kolor. ; 30 cm. – ISBN 83-06429-7

*depozyt

Grażyna Markiewicz

Biblioteka Pedagogiczna w Zamościu zachęca, zaprasza, proponuje....

(wykaz nabytków ze stycznia 2003 r.)

2. Babiker Gloria, Lois Arnold: Autoagresja: mowa zranionego ciała / przekł. Madgalena Polaszewska-Nicke. - Gdańsk: Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2002. - 220 s.; 21 cm

(Na Ratunek)

Bibliografia. - Indeksy

ISBN 83-87957-91-7

3. Baszkiewicz Jan: Młodość uniwersytetów. - Warszawa: „Żak”, 1997. - 197, (2) s.: faks, fot., portr.; 20 cm

ISBN 83-86770-60-0

4. Bernstein Albert J.: Rozen Sydney Craft: Trudni współpracownicy / przekł. z ang. Dorota Gostyńska. - Wyd. 2. - Gdańsk: Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2002. - 264 s.; 21 cm

Bibliogr.

ISBN 83-89120-18-6

5. Bibliografia edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia oraz innych, wybranych publikacji przydatnych dla osób pracujących w tych dziedzinach teorii i praktyki w Polsce w latach 1990-2000 / pod red. Barbary Woynarowskiej; Katedra Biomedycznych Podstaw Rozwoju i Wychowania. Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Warszawskiego. - Warszawa: KBPRiW UW, 2001. - 127 s.: il.; 24 cm

ISBN 83-915028-1-3

6. Bielec Ewa, Bielec Janusz: Podręcznik pisania prac albo technika pisania po polsku. - Kraków: Wydaw. EJB, 2000. - 160 s.: rys.; 24 cm

Bibliogr.

ISBN 83-885119-00-X

7. Biochemia Harpera / Robert K. Murray (et al.); red. nauk. tłumaczenia Franciszek Kokot, Aleksander Koj. - Wyd.5. - Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL, 2002. - 1132 s.: rys., tab.; 24 cm

Indeks

ISBN 83-200-2695-4

8. Biologiczne mechanizmy zachowań / pod red. Daniela Kimble'a i Andrew M. Colmana; przeł. Mariusz Siemiński. - Poznań: Wydaw. Zysk i S-ka, 2001. - 163, (1) s.: rys.; 21 cm

Bibliogr. przy rozdz.

ISBN 83-7150981-2

9. Brophy Jere: Motywowanie uczniów do nauki. - Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 2002. - 277 s.; 24 cm

(Edukacja Dzisiaj)

Bibliogr. - Indeksy

ISBN 83-01-13655-3

10. Brzeziński Tadeusz: Etyka lekarska. - Warszawa: Wydaw. Lekarski PZWL, 2002. - 414, (1) s.: il.; 25 cm

Bibliogr.

ISBN 83-200-2620-2

11. Buhler Charlotte: Bieg życia ludzkiego / [przetł. Edward Cichy, Józef Jarosz], Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 1999. - 453, (2) s.: il; 20 cm

(Biblioteka Klasyków Psychologii)

ISBN 83-01-12765-1

12. Burkot Stanisław: Literatura polska w latach 1939 – 1999. - Warszawa: Wydaw. Nauk. PWN, 2002. – 474 s.; 21 cm

(Literatura)

ISBN 83-01-13740-1

13. Connor Michael J., Ferguson-Smith Malcolm: Podstawy genetyki medycznej / z ang. tł. Ewa Bocian (et al.); tł. pod red. Tadeusza Mazurczaka. - Wyd. polskie 2 zm. i uzupeł. - Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL, 1998. - 279., (11) s.: Tabl. kolor., fot., rys., wykry.; 27 cm

ISBN 83-200-2250-9

14. Detz Joan: Sztuka przemawiania / przekł. Jolanta Bartosik. - Gdańsk: Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2002. – 159 s.; 21 cm

Bibliogr.

ISBN 83-87957-85-2

15. Dolata Roman, Murawska Barbara, Putkiewicz Elżbieta: Monitorowanie osiągnięć szkolnych jako metoda wspierania lokalnego środowiska edukacyjnego. - Warszawa: „Żak”, 2001. – 369 s.: il.; 21 cm

ISBN 83-88149-63-6

16. Dziecko w świecie ludzi i przedmiotów / pod red. Anny Brzezińskiej i Grzegorza Lutomskiego. - Poznań: Wydaw. Zysk i S-ka, 257, (1) s.; 21 cm

Bibliogr. przy rozdz.

ISBN 83-86211-44-X

17. Dziecko w zabawie i świecie języka / pod red. Anny Brzezinskiej (et al.). - Poznań: Wydaw. Zysk i S-ka, 326, (1) s.; 21 cm

Bibliogr. przy rozdz.

ISBN 83-7150-002-5

18. Edukacja wobec ładu globalnego / red. nauk. Tadeusz Lewowicki [et al.]; Wyższa Szkoła Pedagogiczna Związku Nauczycielstwa Polskiego. - Warszawa: „Żak”, 2002. - 452, (1) s.: il.; 21 cm

Bibliogr. przy pracach

ISBN 83-88149-85-7

19. Falkowski Andrzej: Praktyczna psychologia poznawcza: marketing i reklama. - Gdańsk: Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2002. - 166 s.: il.; 24 cm
Bibliogr. - Indeksy
ISBN 83-89120-06-2
20. Fromm Erich: O sztuce słuchania: terapeutyczne aspekty psychoanalizy / z ang. tł. Robert Saciuk. - Wyd. 3. - Warszawa; Wrocław: Wydaw. Naukowe PWN, 2002. - 174, (1) s.; 21 cm
ISBN 83-01-12170-X
21. Genetyka zachowania / Robert Plomin (et al.). - Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 2001. - 460, (1) s.: rys.; 24 cm
Bibliogr. - Indeks
ISBN 83-01-13568-9
22. Geny i środowisko a zachowanie / zbiór tekstów, wybór, red. nauk. i wprowadzenie Włodzimierz Oniszczenko. - Warszawa: Wydaw. Nauk. PWN, 2002. - 281, (1) s.: rys.; 21 cm
Bibliogr.
ISBN 83-01-13873-4
23. Goban-Klas Tomasz: Media i komunikowanie masowe: teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu. - Wyd.1 dodruk 3. - Warszawa; Kraków: Wydaw. Naukowe PWN, 1999. - 336, (3) s.: rys., wykry.; 24 cm
ISBN 83-01-12707-4
24. Gurycka Antonina, Neff Teresa, Tarnowski Adam: Jak ludzie spostrzegają swój świat? / red. nauk. Antonina Gurycka. - Warszawa: „Żak”, 1998. - 162 s.: rys., wykry.; 21 cm
ISBN 83-86770-92-9
25. Historia literatury rosyjskiej XX wieku / praca zb. pod red. Andrzeja Drawicza; aut. Grażyna Bobilewicz (et al.). - Wyd. 2. - Warszawa: Wyd. Nauk. PWN, 2002. - 697 s: il., fot.; 25 cm
Bibliogr.
ISBN 83-01-12224-2
26. Humanistyka przełomu wieków / pod red. Józefa Kozieleckiego; [aut.] J.Z. Holzer [et al.]. - Warszawa: „Żak”, 1999. - 417 s.: il.; 21 cm
ISBN 83-86770-99-6
27. Integracja społeczna: praktyczne próby wdrażania / pod red. Danuty Al-Khamisy. - Warszawa: „Żak”, 2002. - 105, (1) s.: tab.; 21 cm
Bibliogr. przy pracach
ISBN 83-88149-86-5
28. Jackowski Aleksander: Polska sztuka ludowa. - Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 2002. - 294, (2) s.: il. (w tym kolor.); 27 cm
Indeks
ISBN 83-01-13895-5

29. Jędrzejewski Marek: Subkultury a przemoc w perspektywie psychoedukacji, socjalizacji i samorealizacji dzieci i młodzieży. - Warszawa: „Żak”, 2001. – 293 s.; 21 cm
Bibliogr.
ISBN 83-88149-55-5
30. Johnson Stephen M.: Style charakteru / przeł. Bogdan Mizia. - Poznań: Wydaw. Zysk i S-ka, 1998. - 335, (1) s.; 24 cm
Bibliogr.
ISBN 83-7150-324-5
31. Kenrick Douglas T., Neuberg Steven L., Cialdini Robert B.: Psychologia społeczna / przekł. Agnieszka Nowak (et al.). - Gdańsk: Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2002. – 808 s.: il., rys., tab. ;24 cm
Bibliogr. -Indeksy
ISBN 83-87957-62-3
32. Korulska Ewa: Hobbit czyli wielka przygoda z lekturą. - Kraków: Wydaw. Edukacyjne, 1998. – 94 s.; 20 cm
ISBN 83-86663-36-7
33. Koziński Józef: Psychotransgresjonizm: nowy kierunek psychologii, Warszawa: „Żak”, 2001. – 289 s.: il.; 21 cm
Bibliogr.
ISBN 83-88149-38-5
34. Kroeber Alfred Louis: Istota kultury / przeł. z ang. i wstępem opatr. Piotr Sztompka. - Wyd.3. - Warszawa: Wydaw. Nauk. PWN, 2002. – 387 s.: mapy; 20 cm (Biblioteka Socjologiczna)
ISBN 83-01-04107-2
35. Kształcenie zintegrowane: problemy teorii i praktyki / pod red. Małgorzaty Żytko. - Warszawa: „Żak”, 2002. – 179 s.; 24 cm
Bibliogr. przy rozdz.
ISBN 83-88149-80-6
36. Kształtowanie umiejętności wychowawczych / pod red. Teresy Sokołowskiej-Dzioby. - Lublin: Wydaw. UMCS, 2002. – 217 s.: il.; 24 cm
ISBN 83-227-1904-3
37. Larsen Earnest: Od gniewu do przebaczenia / przy współpr. z C. Larsen Hegarty; przekł. Ewa Zaremba. - Gdańsk: Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2001. - 138, (1) s.; 21 cm
(Psychologia Praktyczna)
Na okł. podtyt.: jak przezwyciężyć toksyczne emocje, by żyć w zgodzie ze sobą
ISBN 83-87957-14-3
38. MacIntyre Alasdair C.: Krótka historia etyki: filozofia moralności od czasów Homera do XX wieku / przekł., wprowadzenie i przypisy Adam Chmielewski. - Wyd.3. - Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 2002. - 347, (1) s.; 22 cm

ISBN 83-01-13348-1

39. McKay Matthew, Davis Martha, Fanning Patrick: Sztuka skutecznego porozumiewania się / przekł. Agata Błaż, Gdańsk: Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2002. – 309 s.; 24 cm

Bibliogr. - Indeks

ISBN 83-87957-37-2

40. Mendras Henri: Elementy socjologii / przeł. [z fr.] Andrzej Biernacki, Wrocław: „Siedmioróg”, 1997. – 223, (1) s.; wyr.; 24 cm

ISBN 83-7162-550-2

41. Monitorowanie osiągnięć szkolnych jako metoda doskonalenia edukacji: zarys metody oraz przykłady zastosowań w edukacji początkowej / Roman Dolata [et al.]. - Warszawa: „Żak”, 1997. – 148 s.: rys.; 21 cm

ISBN 83-86770-59-7

42. Nowicka Ewa: Świat człowieka – świat kultury: systematyczny wykład problemów antropologii kulturowej. – Wyd.5. - Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 2001. - 525, (1) s.; 21 cm

Bibliogr. - Indeksy

ISBN 83-01-10541-0

43. O'Connor Rory, Sheehy Noel: Zrozumieć samobójcę / przekł. Anna Tanalska-Dulęba. - Gdańsk: Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2002. – 183 s.: il.; 21 cm
(Na Ratunek)

ISBN 83-87957-99-2

44. Paradygmaty i przeobrażenia edukacji specjalnej w świetle dorobku prof. Aleksandra Hulka: materiały z ogólnopolskiej konferencji naukowej - Warszawa 24-25 maja 1999 r. / pod red. Grażyny Dryżałowskiej. - Warszawa: „Żak”, 2001. – 236 s.: il.; 21 cm

Bibliogr.

ISBN 83-88149-45-8

45. Patomorfologia: podręcznik dla studentów i lekarzy / pod red. Władysława Parafiniuka; współaut. Ireneusz Dziuba (et al.). - Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL, 1999. - 445, (1) s., (8) s. tabl. kolor.: fot., rys., 1 wyr.; 24 cm

ISBN 83-200-2289-4

46. Pecyna Maria Bogumiła: Uzależnienie alkoholowe w rodzinach wiejskich, Warszawa: „Żak”, 1998. - 70, (1) s.: rys., wyr.; 21 cm

ISBN 83-86770-74-0

47. Pedagogika specjalna w reformowanym ustroju edukacyjnym: materiały z ogólnopolskiej konferencji naukowej, Kazimierz Dolny 25-26 maja 2000 / pod. red. Zofii Palak. - Lublin: Wydaw. UMCS, 2001. – 266 s., (1) k. tabl.: il. (w tym kolor.); 24cm

ISBN 83-227-1754-7

48. Pilch Tadeusz, Bauman Teresa: Zasady badań pedagogicznych: strategie ilościowe i jakościowe; rozdz. 6 oprac. Andrzej Radzko. - (Wyd. 2 popr. I rozsz.), Warszawa: „Żak”, 2001. – 372 s.; 21 cm
ISBN 83-88149-69-5
49. Płocińska Małgorzata, Rylke Hanna: Czas współpracy i czas zmian, Warszawa: Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 2002. – 167 s.; 24 cm
ISBN 83-02-08283-X
50. Poczucie odpowiedzialności moralnej jako aspekt podmiotowy / red. nauk. Maria Nowicka – Kozioł. - Warszawa: „Żak”, 2000. – 44 s.; 21 cm
ISBN 83-88149-24-5
51. Program wychowawczy instytucji edukacyjnej: tworzenie, struktura, przykłady / pod red. nauk. Krzysztofa Antoniaka i Anny Wiłkomirskiej, Warszawa: „Żak”, 2001. – 120 s.: il.; 21 cm
ISBN 83-88149-51-2
52. Przetacznik – Gierowska Maria, Tyszkowa Maria: Psychologia rozwoju człowieka. – Wyd. 2 dodruk. - Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 2002. - 266, (1) s.; 24 cm
Bibliogr.
ISBN 83-01-13233-7 t. 1-3
ISBN 83-01-13234-5 t. 1
53. Psychologia polityczna / pod red. Krystyny Skarżyńskiej. - Poznań: Wydaw. Zys i S-ka, 1999. - 245, (1) s.: il.; 24 cm
Bibliogr. przy rozdz. – Indeks.
ISBN 83-7150-467-5
54. Psychologia rozwoju człowieka: charakterystyka okresów życia człowieka / red. nauk. Barbara Harwas – Napierała, Trempała Janusz. - Wyd. 2 dodruk. - Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 2002. - 303, (1) s.: il.; 24 cm
Bibliogr. - Indeksy.
ISBN 83-01-13233-7 t. 1-3
ISBN 83-01-13349-X t. 2
55. Roszkowski Wojciech, (Andrzej Albert) [pseud.]: Historia Polski 1914-2001. – Wyd. 9 rozszerzone. - Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 2002. – 494 s.; 24 cm
Indeks
ISBN 83-01-13830-0
56. Ruszkowski Janusz, Górnicz Ewa, Żurek Marek: Leksykon integracji europejskiej. - Wyd. 2 poszerz. i uaktual. - Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 2002. - 477, (2) s.: il.; 21 cm
ISBN 83-01-13645-6
57. Scheich Gunter: Pozytywne myślenie: czy może szkodzić / przekł. Ewa Pankiewicz. - Gdańsk: Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2001. - 146, (3) s.; 24 cm

(Emocje i Rozum)

ISBN 83-87957-18-6

58. Schultz Daune P., Schultz Sydney Ellen: Psychologia a wyzwania dzisiejszej pracy / przekł. Grażyna Kranas. - Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 2002. - 574, (1) s.: rys.; 24 cm

Bibliogr.

ISBN 83-01-13445-3

59. Shaughnessy John J., Zechmeister Eugene B., Zechmeister Jeanne S.: Metody badawcze w psychologii / przekł. Monika Rucińska. - Gdańsk: Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2002. - 560 s.: il.; 25 cm

ISBN 83-87957-68-2

60. Sikorski Wiesław: Psychoterapia grupowa różnych pokoleń. - Warszawa: „Żak”, 2002. - 332, (1) s.; 21 cm

Bibliogr.

ISBN 83-88149-87-3

61. Skrzetuska Ewa, Osik-Chudowolska Danuta, Wojnarska Anna: Poziom życia osób niepełnosprawnych w okresie transformacji ustrojowej w ich własnej ocenie. - Lublin: Wydaw. UMCS, 2002. - 124s.: il.; 24 cm

Bibliogr.

ISBN 83-227-1987-6

62. Szacki Jerzy: Historia myśli socjologicznej. - Wyd. nowe. - Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 2002. - 1075 s.; 25 cm

Bibliogr. - Indeksy

ISBN 83-01-13431-3

63. Szymański Mirosław S.: O metodzie projektów: z historii, teorii i praktyki pewnej metody kształcenia. - Warszawa: „Żak”, 2000. - 145, (1) s.: il.; 21 cm

ISBN 83- 88149-20-2

64. Turos Lucjan: Andragogika ogólna. - Warszawa: „Żak”, 1999. - 469, (1) s.; 21 cm
Streszcz. ang., niem.

ISBN 83-86770-94-5

65. Wielowymiarowość integracji w teorii i praktyce edukacyjnej / pod red. Marii Chodkowskiej. - Lublin: Wydaw. UMCS, 2002. - 344 s.: il.; 24 cm

ISBN 83-227-1852-7

66. Woititz Janet G., Jak stworzyć dziecku wymarzone dzieciństwo i unikać błędów naszych rodziców / przekł. Mirosław Przyłipiak.- Wyd. 3 w języku polskim. - Gdańsk: Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2001. - 169 s.; 21 cm
(Psychologia dziecka)

ISBN 83-87957-47-X

67. Wysokińska Zofia, Janina Witkowaska: Integracja europejska: rozwój rynków. - Wyd. 2 zm. i uzupeł. - Warszawa; Łódź: Wydaw. Naukowe PWN, 2002. - 407 s.: tab.; 24 cm

ISBN 83-01-13595-6

68. Zaborowski Zbigniew: Człowiek jego świat i życie: próba integracji.. - Warszawa: „Żak”, 2002. – 489 s.; 21 cm

Bibliogr.

ISBN 83-88149-81-4

69. Zaborowski Zbigniew: Problemy psychologii życia. - Wyd. 2 popr.. - Warszawa: „Żak”, 2001. – 309 s.; 21 cm

Bibliogr.

ISBN 83-88149-57-1

70. Zawadzki Bogdan: Temperament, geny i środowisko: porównania wewnętrz- i międzypopulacyjne, 1. - Gdańsk: Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2002. - 205, (1) s.: tab.; 28 cm

(Psychologia w monografiach naukowych)

Bibliogr. - Indeksy

ISBN 83-89120-00-3

71. Znaniecki Florian: Socjologia wychowania. - Wyd.3. - Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 2001. - VI, 569, (1) s.; 24 cm

(Biblioteka Socjologiczna)

Zawiera: T.1. Wychowujące społeczeństwo; T.2. Urabianie osoby wychowanka.

ISBN 83-01-13461-5

Alicja Pogudź

Wydział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów

Biblioteka Pedagogiczna w Zamościu

**KSIAŻKI,
KTÓRE WARTO KUPIĆ**

Książki, które warto kupić do biblioteki

Danecki Janusz: Arabowie. - Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 2001

Praca poświęcona kulturze i dziejom Arabów od czasów najdawniejszych po współczesność. Autor przedstawia ich początki, historię polityczną, wojny, podboje, kolejne dynastie, a także życie społeczne. Osobne miejsce zajmuje islam i postać Mahometa oraz procesy islamizacji rozumianej tu jako tworzenie przez Arabów wspólnie z nie-Arabami nowej kultury islamu. Ukazując rozwój nauk prawnych i teologicznych, literaturę piękną, erotykę, sztukę i architekturę, omawia też Danecki wpływ dziedzictwa arabsko-muzułmańskiego na Europę, a także porusza problemy jego zawilości w konfrontacji z Zachodem.

Ferguson Kitty: Jak zmierzyć wszechświat. - Poznań: Zysk i S-ka, 2002

Interesująca i przystępnie napisana książka opowiada o badaniach nad tym co otacza Ziemię, prowadzonych na przestrzeni wieków. Odpowiada na pytania: jakimi sposobami badano wszechświat, co dokładnie wiedzieli uczeni kilkaset lat temu, jaką wiedzę dysponują dzisiaj, czym teraz się zajmuje astronomia, a także daje podstawy do przypuszczeń co będzie działo się w ciągu najbliższych lat. Dodatkowym atutem książki Kitty Ferguson jest sposób prezentacji, który sprawia, że po prostu się „ją czyta” jak powieść beletrystyczną. Jednym słowem, autorce doskonale udało się połączenie historii oraz najnowszej precyzyjnej nauki ścisłej.

Fizyka z astronomią. Encyklopedia szkolna. – Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2002

Encyklopedia zawiera 2200 haseł. Objętość i stopień szczegółowości haseł pozwalają czytelnikowi nie tylko zaspokoić ciekawość czy pilną potrzebę, ale też odszukać potrzebne informacje za pomocą systemu odsyłaczy. Hasła są wzbogacone starannie wykonanymi i świetnie dobranymi ilustracjami. Encyklopedia zawiera wiele haseł biograficznych, związanych z techniką elektronową, urządzeniami i aparaturą badawczą. Całość poprzedza wykład poświęcony historii fizyki i astronomii.

Frey Jana: Chłód od raju. Prawdziwa historia Hannah. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2002

Hannah ma 15 lat i jest świadkiem Jehowy. Dotąd czuła się bezpiecznie w swojej społeczności, teraz jednak chciałaby z niej wystąpić, by żyć tak jak jej rówieśnicy. Hannah walczy o prawo wyboru, a dzięki wsparciu i miłości Paula

postanawia uczynić pierwszy krok ku wolności, jakiej zaznała jej szkolni koledzy i koleżanki.

Książka została napisana na podstawie długiego wywiadu autorki z bohaterką. W rezultacie powstał rzeczywisty i wstrząsający dokument, stanowiący wycinek problematyki życia w sektach opisanego na podstawie doświadczeń młodej dziewczyny. Jana Frey poruszyła w nim uniwersalny problem przynależności do wspólnot religijnych i tożsamości młodych ludzi, kształtującej się w burzliwym okresie dorastania, bo każda idea może zniszczyć człowieka, jeżeli będą ją realizować fanatycy.

Gutowska-Adamczyk Małgorzata: 110 ulic. – Łódź: Akapit Press, 2002

Z dnia na dzień rodzina Michała musi przenieść się z warszawskich luksusów gdzieś na krańce małego miasteczka. Chłopak, przerażony tą perspektywą, mimo wszystko chce odnaleźć siebie w nowym miejscu. Jeszcze nie wie, że przed nim tak wiele nieoczekiwanych zdarzeń i zaskakujących spotkań. Lekturę czyni atrakcyjną dla młodego czytelnika: niebanalny bohater, pełna powikłań żywa akcja, świetne dialogi, sporo humoru i trochę powodów do wzruszeń. A przede wszystkim - rodząca się miłość, podszyta niepewnością i niepokojem, coraz ważniejsza dla obojga.

Jak to działa obecnie. – Warszawa: WARBUD S.A., 2002

Albumowe kompendium techniki nowoczesnej pozwoli na zorientowanie się we wszystkich obszarach współczesnego postępu naukowo-technicznego. Przynosi mnóstwo podstawowych informacji o najnowszych zdobyczach genetyki, medycyny, nowoczesnych metodach stosowanych w budownictwie, łączności, w życiu codziennym, zwalczaniu przestępczości i wielu innych dziedzinach. Książka umożliwia wyrobienie sobie ogólnego poglądu na obecny stan naszej szybko rozwijającej się technicznie cywilizacji. Bez wątpienia zaciekawia każdego czytelnika, choć adresowana jest do starszej młodzieży.

Jamruszkiewicz Jolanta: Kurs szybkiego czytania. – Katowice: Videograf II, 2002

Książka wprowadza w tajniki umiejętności szybkiego czytania oraz pomaga je ćwiczyć. Zawiera materiały służące przeprowadzeniu autodiagnozy w zakresie tempa czytania oraz stopnia rozumienia i pamiętania tekstu im szybciej czytamy tym więcej i dłużej pamiętamy. Prezentuje podstawowe wiadomości oraz szczegółowe ćwiczenia i testy służące doskonaleniu pracy oczu, technik czytania, rozwijania słownictwa i koncentracji uwagi.

Jan Paweł II: Tryptyk Rzymski. – Kraków: Wydawnictwo św. STANISŁAWA BM, 2003

Najnowsze dzieło Jana Pawła II *Tryptyk Rzymski* składa się z trzech części. Pierwsza, *Strumień*, jest zamyśleniem nad pięknem a zarazem przemijaniem świata i człowieka. W drugiej, *Medytacje nad Księgą Rodzaju na progu Kaplicy Sykstyńskiej*, Autor kontynuuje swą refleksję medytując tajemnicę stworzenia ukazaną przez Michała Anioła. Zamykająca trzecia część, *Wzgórze w krainie Moria*, jest historią Abrahama ofiarującego swego syna Izaaka.

Kosmowska Barbara: Buba. - Poznań: Media Rodzina, 2002

Kiedy ma się rodziców, dziadka, ukochaną parę dzinsów, martensy i własny pokój - życie wydaje się całkiem znośne i Buba o tym wie. Ale Buba to gracz, który walczy o najwyższą stawkę, jaką jest rodzinne szczęście. Bo Bubie do szczęścia potrzebne jest zawsze szczęście innych. Taka już jest. Jak w każdej powieści o nastolatkach, nie mogło tu zabraknąć wątku szkoły, nauczycieli, rówieśników, nawiązywanych przyjaźni i rodzących się uczuć. Powieść skrzy się od trafnych obserwacji, dowcipnych dialogów, humoru.

Książka zdobyła I nagrodę w konkursie „Uwierz w siłę wyobraźni”.

Mroczek Andrzej A.: Książka o fotografowaniu. – Warszawa: „Koroprint-Elew”: „Mroczek”, 2002

Książka daje niezbędną wiedzę do robienia zdjęć według zamierzeń, a nie przypadku. Autor pokazuje i omawia fotografie niedoskonałe, uczy w jaki sposób można zrobić je lepiej. Wykład, gawęda czy porada przeplata się ze szczegółowymi opisami zdjęć. Książka zachęca do własnych poszukiwań, służąc wskazówkami, doświadczeniem i wiedzą teoretyczną.

Odojewski Włodzimierz: Bez tchu. - Warszawa: Rosner i Wspólnicy, 2002

Zbiór opowiadań Włodzimierza Odojewskiego oddaje wiernie charakterystyczną cechę jego całej prozy: pełną radości i bólu, ryzykowną w takiej sile doznań intensywność życia. Bohater nowych opowiadań nie nobilituje swojego życia na emigracji. Przeciwnie, pamiętając o prawdziwych pobudkach, jakimi kierował się przy podejmowaniu tej znamiennej w skutkach decyzji, wraz z upływem czasu przekonuje się, że cena jaką zapłacił za przyjęcie „herbu wygnania”, może być nazbyt wysoka. Nie chce on niczego łagodzić, bezpiecznie wyminąć, ochronnie stępić. Chce jak najwięcej zapamiętać, pragnie całym sobą wyrazić potężny, niebezpieczny, ale też imponujący wir życia, odslania najdalsze krańce grozy historii oraz zła natury ludzkiej, czyni to zarówno z lękiem, jak i z koniecznością mówienia pełnej, choćby najgorszej prawdy.

„Bez tchu” została Książką Stycznia 2003 Warszawskiej Premiery Literackiej.

Olech Joanna: Trudne słowa. – Warszawa: „Egmont Polska”, 2002

„Trudne słowa” to rodzaj fabularyzowanego słownika „wyrazów trudnych”, który może być cenną pomocą dla dzieci w wieku szkolnym. Dzięki podwójnemu tłumaczeniu wyrazów (słownikowo – na marginesie – i poprzez kontekst krótkiego opowiadania) książka wzbogaca słownictwo uczniów, a także pozwala na lepsze rozumienie trudnych tekstów. Dodatkowym atutem książki jest fakt fabularnego powiązania jej z „Dynastią Miziołków”. Zabawne przygody i nieporozumienia ulubionych bohaterów są niejako pretekstem do wyjaśnienia niezrozumiałych słów.

Onichimowska Anna: Hera moja miłość. – Warszawa: „Świat Książki”, 2003

Na okładce książki możemy przeczytać, jest to wstrząsająca opowieść „dla młodzieży i rodziców nie zawsze poświęcających wystarczająco dużo uwagi swoim dzieciom”. Książka oparta jest na faktach, ta historia zdarzyła się naprawdę. Uświadamia przede wszystkim, że w życiu nie sprawdzają się proste recepty. Nie wystarczy poświęcić dzieciom więcej czasu, by ustrzec je przed złem. Aby zrozumieć drugiego człowieka najpierw trzeba zrozumieć samego siebie, znaleźć swoje miejsce i skoro człowiek raz zaistniał na świecie, to już na zawsze staje się jego częścią, nawet gdy fizycznie odchodzi. I to jest największą wartością powieści.

Pleijel Agneta: Lord Nevermore. - Warszawa: Santorski & CO, 2002

Historia dramatycznej miłości dwóch mężczyzn i jednej kobiety. Bronisława Malinowskiego, Stanisława Witkiewicza (Witkacego) i Ellie Rose. Powieść znakomitej szwedzkiej pisarki Agnety Pleijel, nie jest jednak powieścią biograficzną. To opowieść o złożoności ludzkiej psychiki i potędze miłości. O niezwykle wyobraźni artysty przeciwstawionej mieszczańskiemu, tradycyjnemu społeczeństwu. Lecz także o czasami komicznych konfrontacjach męskości i kobiecości, a czasami wręcz tragicznych.

Słownik gramatyki języka polskiego. – Warszawa: WSiP, 2002

Słownik porządkuje w układzie alfabetycznym ok. 1250 haseł. Jest poświęcony przede wszystkim opisowi gramatycznemu współczesnej polszczyzny, stanowi zbiór informacji o wyrazach i wyrażeniach, o zjawiskach, pojęciach i problemach, które te wyrazy oznaczają. W artykułach hasłowych znajdują się objaśnienia genezy terminów, informacje o potocznych znaczeniach wyrazów i definicje o charakterze ogólnojęzykoznawczym. Za pomocą przykładów językowych, ciekawostek, zestawień tabelarycznych, listy wyjątków przybliża terminy i pojęcia z zakresu gramatyki opisowej i historycznej języka polskiego niezbędne do zrozumienia współczesnej polszczyzny. Zawiera hasła odnoszące

się nie tylko do ściśle rozumianej gramatyki, ale też ich wybór z dziedziny językoznawstwa ogólnego, stylistyki i leksykologii. Ukazuje relacje między terminami i pojęciami stosowanymi w różnych opisach języka polskiego. Słownik jest przeznaczony dla uczniów gimnazjów i liceów. Może służyć jako pomoc dydaktyczna dla nauczycieli języka polskiego.

Słownik uczonych . – Warszawa: Grupa Wydawnicza Bertelsmann, 2002

Słownik prezentuje uczonych, którzy dokonali najważniejszych odkryć i najbardziej przyczynili się do zbudowania teorii naukowych. Znaleźli tam się twórcy fizyki, chemii, biologii, astronomii, geologii i geofizyki. Mniejszą grupę stanowią przedstawiciele nauk matematycznych, lekarzy, psychologów i filozofów. Wydanie polskie uzupełnione jest sylwetkami kilkudziesięciu postaci uczonych polskich. Podstawowe dane biograficzne nie są nadmiernie rozbudowane. Bardziej skupiono się na samym osiągnięciu naukowym, drodze dochodzenia do niego i popularnemu objaśnieniu na czym ono polegało. Słownik można czytać także jako tom miniaturowych nowelek z prawdziwego życia uczonych, ukazujących czasami dramatyczne losy tych, co bez reszty poświęcili się nauce. Książkę uzupełnia lista laureatów Nagrody Nobla.

Sykes Bryan: Siedem matek Europy. - Warszawa: „Amber”, 2002

Intrygujące „naukowe śledztwo”, które czyta się jak powieść przygodową. Fascynująca relacja o genie przechodzącym z pokolenia na pokolenie w linii kobiecej. Jest on dziedziczony tylko po matce. Badacze z Oxfordu wyodrębnili 7 klanów i ich założycielki, od których pochodzi każdy Europejczyk. Te klasy są patrząc wstecz, powiązane ze sobą, a ślad wsteczny prowadzi do Afryki. Naszym pramatkom nadano imiona: Helena, Tara, Velda, Ursula, Jasmina, Xenia i Katherine. Aby poznać szczegóły badań, wątpliwości i komentarze warto przeczytać książkę B. Sykesa.

Tochman Wojciech: Jakbyś kamień jadła. – Sejny: „Pogranicze”, 2002

Powstało tysiące depesz, reportaży, wystaw, książek, albumów, filmów dokumentalnych i fabularnych o wojnie w Bośni. Ale kiedy wojna się skończyła (i masakra), rozpoczęło się poszukiwanie ofiar. Autor towarzyszy rodzinom ofiar a także lekarzom i naukowcom. Ta książka to swoisty „krajobraz po bitwie”, w której ginęli nie tylko ludzie, ale i nadzieje i godność. Tochman odtwarza przebieg wielu makabrycznych wydarzeń, opisuje to co utrzymało się w pamięci, wyobraźni i sercach ocalonych. Niektórzy nawet próbują żyć z jakąś perspektywą jutra. Książka Tochmana (ze znakomitymi fotografiami Jerzego Gumowskiego) to jeden z lepszych reportaży ostatnio wydanych.

Alina Malinowska

TO WARTO WIEDZIEĆ

Rok Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego

24 stycznia, z okazji 50. rocznicy śmierci poety, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ogłosił rok 2003 - Rokiem Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego. Wydawnictwo *Czytelnik* uczciło rocznicę edycją 3-tomowych *Dzieł Wybranych* poety, w opracowaniu jego córki, Kiry Gałczyńskiej. Zdaniem córki poety, poezja Gałczyńskiego zawsze będzie ludziom potrzebna. "Tak długo, jak będzie dla zakochanych ważny miesiąc maj, i tak długo, jak będzie ważny świecący na niebie księżyc, i jak długo chłopak będzie chciał powiedzieć dziewczynie, że ją kocha, tak długo będzie nam potrzebny Gałczyński" - powiedziała Kira Gałczyńska.

Konstanty Ildefons Gałczyński (1905-1953) to jeden z najwybitniejszych polskich poetów XX wieku. Inicjatorem obchodów roku Gałczyńskiego jest Stanisław Krzywicki, dyrektor Książnicy Pomorskiej w Szczecinie.

Konstanty Ildefons Gałczyński urodził się w Warszawie 23 stycznia 1905 roku przy ulicy Mazowieckiej. Ojciec jego, Konstanty Gałczyński był technikiem kolejowym, matka (z domu Łopuszyńska) córką właściciela restauracji znanej podówczas firmy Wróbel. Konstanty miał brata Zenona, młodszego o jedenaście miesięcy. Zmarł on w roku 1921.

W roku 1914 rodzina Gałczyńskich została ewakuowana do Moskwy i tam, około roku 1915, Konstanty Ildefons zaczyna pisać swoje pierwsze wiersze

(teksty ich zginęły). W roku 1916 rozpoczyna naukę w Szkole Komitetu Polskiego założonej w Moskwie. Lata te wspomina Jan Hoppe, charakteryzując Gałczyńskiego jako chłopca przedwcześnie dojrzałego i wyraźnie różniącego się od swoich rówieśników.

W roku 1918 rodzina Gałczyńskich powróciła do Warszawy i tam Konstanty kontynuuje naukę w gimnazjum Giżyckiego (na Wierzbnie). Pierwszy wiersz początkującego poety wydrukowano bezpośrednio przed maturą autora w roku 1923, w czasopiśmie *Rzeczpospolita* pod tytułem *Szturm*. Po maturze Gałczyński rozpoczął na Uniwersytecie Warszawskim studia z zakresu filologii angielskiej i jednocześnie filologii klasycznej, żadnego jednak z tych kierunków nie ukończył.

W tym samym roku Gałczyński rozpoczyna współpracę z *Cyrulikiem Warszawskim* oraz pisze powieść *Porfirion Osielek czyli Klub Świętokradców*. Jesienią powołano Gałczyńskiego do jednorazowej służby wojskowej w szkole podchorążych, skąd zostaje on karnie wydalony i przeniesiony do Berezy Kartuskiej jako prosty żołnierz. Służbę odbywa przez dwa lata do połowy roku 1928.

Po wyjściu z wojska Gałczyński rozpoczyna bardziej świadomą i zorganizowaną działalność artystyczną. Przyłącza się on mianowicie do grupy poetyckiej Kwadryga. Kwadryga powstała w roku 1926 w środowisku studentów Uniwersytetu Warszawskiego, jej założycielem był Stanisław Ryszard Dobrowolski. Pierwszym wierszem Gałczyńskiego w nim drukowanym były *Zaręczyny Johna Keatsa*.

W roku 1931 Gałczyński wyjeżdża jako referent kulturalny na placówkę konsularną do Berlina. Z utworów lirycznych powstaje wówczas *Bal u Salomona*. Natomiast dwie powieści z okresu berlińskiego: *Trzej królowie* i *Książka o mojej żonie*, oraz sztuka *Muzeum Williamsa* zaginęły. W czasie pobytu w Berlinie Gałczyński studiuje język niemiecki i łacinę. Wtedy też zasób ulubionych na wiele lat lektur poety powiększa się o *Wyzwania* św. Augustyna i *Fausta* Goethego.

Jak widać, obowiązki urzędnicze nie odpowiadają poecie. Po samowolnym urlopie składa podanie o zwolnienie i 14 kwietnia 1933 roku wraca do Warszawy. Tym razem nie pozostaje długo w stolicy: w roku 1934 wyjeżdża do Wilna. Rozpoczyna się okres intensywnej pracy: Gałczyński nawiązuje współpracę z radiem, drukuje swoje wiersze w prasie wileńskiej (*Słowo*, *Kurier Wileński*), krakowskiej (*Wróble na Dachy*) i warszawskiej (*Kurier Poranny*). Własnym nakładem wydaje poemat *Ludowa zabawa*. Nawiązuje również współpracę z pieśniarką Hanką Ordonówną, dla której napisał m. in. *Buty szewca Szymona*. Twórczość Gałczyńskiego z tego okresu dowodzi, iż poeta nie pozostał nieczuły na wileńsko - romantyczną tradycję literacką.

W roku 1936 przychodzi na świat córka poety, Kira. Gałczyńscy przenoszą się do Warszawy (Anin). Rok ten zapoczątkowuje ścisłą współpracę poety

z *Prosto z mostu* i otwiera jednocześnie nowy etap jego artystycznej biografii. Przed wybuchem wojny, w roku 1939, powstaje jeszcze jeden ważny cykl liryczny: *Noctes Aninenses*. W tym samym roku umiera w Pradze matka poety.

24 sierpnia 1939 roku Gałczyński zostaje zmobilizowany, 17 września dostaje się do niewoli. Powstają wówczas pierwsze wiersze wojenne: *Pieśń o żołnierzach z Westerplatte* i *Sen żołnierza*. Wraz z innymi polskimi jeńcami wojennymi Gałczyński odmawia podpisania zobowiązania, w myśl którego część żołnierzy przeznaczono na robotników cywilnych w Rzeszy. Wobec tego w roku 1941 wywieziony zostaje do międzynarodowego obozu jenieckiego w Altengrabow pod Magdeburgiem. W czasie pobytu w obozie pisze trzy wiersze, jeszcze w odpisach, zyskały sobie natychmiast wielką popularność: *List jeńca*, *Srebrną akację* i *Dziką różę*.

Po zakończeniu wojny Gałczyński zaczyna podróżować: zwiedza Brukselę, Holandię, Paryż. W kraju krążą pogłoski, że poeta nie żyje. Świadectwem już wówczas istniejącej jego popularności jest niecodzienny tom *Wierszy* (Rzym 1946): przedwojenne teksty Gałczyńskiego zrekonstruował tu z pamięci Jan Olechowski. W Paryżu powstaje szkic do *Notatek z nieudanych rekolekcji paryskich*. Wiersz ten został ostatecznie opracowany już w Krakowie. Jest on interesującym dowodem zmagania i wahań poety przed podjęciem decyzji powrotu do kraju. Ostatecznie Gałczyński wraca 22 marca 1946 roku repatrianckim statkiem *Ragne* (z Brukseli). Zamieszkuje w Krakowie w Domu Literatów przy ulicy Krupniczej 22. Rok ten charakteryzuje się wyjątkową aktywnością twórczą. Rozpoczyna się współpraca Gałczyńskiego z *Przekrojem*, powstaje cykl *Zielona Gęś* i *Listy z fiołkiem*. Poeta występuje również recytując swoje wiersze w satyrycznym teatryku *Siedem Kotów* (mieścił się przy ulicy Bitwy pod Lenino 1). Pisze *Zaczarowaną dorożkę* i *Kolczyki Izoldy*. Drukuje w *Tygodniku Powszechnym*, *Odrodzeniu* i *Szpilkach*. Okres krakowski twórczości Gałczyńskiego to jednocześnie pierwsze próby zaadaptowania do nowych warunków społecznych jego kreacji beztroskiego poety, łączącego w całość artystyczną groteskę, ironię i powagę.

W roku 1947 Gałczyński rozpoczyna cykl wyjazdów autorskich. Wyjeżdża między innymi do Szczecina i zgadza się na propozycję zamieszkania w tym mieście. Gałczyńscy przenoszą się do Szczecina w maju 1948 roku. 3 czerwca poeta dostaje zawału serca i zostaje przewieziony do Warszawy. Tam otrzymuje mieszkanie przy Alei Róż 6.

Jesienią tego roku odbywa się podróż do Moskwy, zaś w roku następnym do Czechosłowacji. W Pradze nawiązuje przyjaźń z poetą Frantiskiem Halasem, któremu poświęca dwa piękne wiersze. Wiosną 1948 roku poeta po raz pierwszy jedzie do Nieborowa, gdzie powstaje pomysł napisania *Niobe*.

W roku 1950 odbywa się warszawski zjazd Związku Literatów Polskich, na którym poezję Gałczyńskiego zaatakował Adam Ważyk w referacie programo-

wym. W związku z tym przestaje się ukazywać w *Przekroju Zielona Gęś*. Również wiersze poety coraz rzadziej pojawiają się na łamach czasopism.

Na lato wyjeżdża poeta do leśniczówki Pranie nad Jeziorem Nidzkim, planuje nawet osiedlenie się na stałe na Mazurach. Tam powstają najwybitniejsze utwory ostatnich lat życia. Pierwszym z nich jest poemat *Kronika olsztyńska*. W październik u 1950 roku pisze Gałczyński *Niobe*; poemat ten został ukończony w Warszawie w listopadzie, ukazał się zaś drukiem w roku 1951, nakładem Czytelnika.

W tym samym roku odbywa się zebranie sekcji poezji ZLP poświęcone twórczości Gałczyńskiego: referat o niej wygłasza Hieronim Michalski. W obronie poezji Gałczyńskiego występuje wówczas Jerzy Putrament. Co w efekcie ułatwi druk utworów poety. W czasie kolejnych wakacji w Praniu Gałczyński pisze poemat *Wit Stwosz*, wydany w następnym roku przez PIW. W marcu 1952 powtarza się zawał serca.

Ostatnie utwory, które powstają w Praniu w roku 1953, to *Pieśni* i *Chryzostoma Bulwecia podróż do Ciemnogrodu*. Gałczyński przygotowuje do druku wybór poezji dla PIW-u, który ukazał się pośmiertnie w roku 1954. 6 grudnia 1953 roku, rankiem, nastąpił nagły zgon poety. Pogrzeb odbył się na cmentarzu wojskowym na Powązkach.

Gałczyński stworzył indywidualny wzór liryki oraz typ poety-cygana tylko dla niego charakterystyczny. Swobodnie operował rozmaitymi konwencjami, przechodząc od liryki prostych wzruszeń i nastrojów, do groteski, drwiny i absurdałnego żartu, od rodzajowego realizmu do baśniowej fantastyki. Łączył umiejętność wyczuwania klimatu społecznego oraz oczekiwań czytelnika ze specyficzno-ironicznym dystansem do wszelkich mitologizacji ideowych. Respektował tradycję, szczególnie często odwołując się do dziedzictwa renesansowo-barokowego, sięgał do folkloru miejskiego.

Nowe wydanie „Dzieł wybranych” zawiera, obok wierszy, teatraliów i prozy, nigdy dotąd niepublikowane jenieckie listy poety do żony, a także spisywany przez niego w ciągu trzech miesięcy 1941 roku „Notatnik”. Ponadto trzeci tom „Dzieł wybranych” zawiera „Krótką historię Notatnika” autorstwa Kiry Gałczyńskiej. Te dokumenty dostarczają nowych informacji o najmniej znanym, bo prawie przemilczanym przez samego poetę okresie jego życia - o latach pobytu w charakterze jeńca i przymusowego robotnika na terenie III Rzeszy. Teksty te były przechowywane w Muzeum Literatury w Warszawie, z zastrzeżeniem żony poety, że mogą zostać opublikowane dopiero w półwiecze śmierci autora.

Halina Biniek

Rok Osób Niepełnosprawnych

Decyzją Rady Unii Europejskiej rok 2003 ustanowiony został „Europejskim Rokiem Osób Niepełnosprawnych”. Głównym przesłaniem obchodów *Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych* jest walka z różnymi formami dyskryminacji osób niepełnosprawnych na szczeblu lokalnym, krajowym i europejskim poprzez podniesienie świadomości społecznej w zakresie uznania prawa osób niepełnosprawnych do pełnej integracji ze społeczeństwem oraz poprzez informowanie osób niepełnosprawnych o możliwościach egzekwowania przez nich równości wobec prawa.

Na podstawie art. 10 Decyzji Rady, dopuszczającego uczestnictwo w obchodach *Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych*, m.in. krajów kandydujących z Europy Środkowej i Wschodniej, Polska przystąpiła do współuczestniczenia w realizacji tego ważnego europejskiego przedsięwzięcia. Obchodom Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych patronować będzie Komitet Honorowy Obchodów pod przewodnictwem Prezesa Rady Ministrów.

Za cele Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych przyjmuje się:

- a) podniesienie świadomości o prawie osób niepełnosprawnych do ochrony przed dyskryminacją oraz do pełnego i równego korzystania z ich praw;
- b) zachęcanie do przemyślenia i przedyskutowania rozwiązań, jakie są potrzebne w celu promowania równych szans osób niepełnosprawnych w Europie;
- c) promowanie wymiany doświadczeń dotyczących dobrej praktyki oraz skutecznych strategii opracowanych na szczeblu lokalnym, krajowym i europejskim;
- d) pobudzenie współpracy między wszystkimi zainteresowanymi stronami, a mianowicie rządem, partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi, służbami społecznymi, sektorem prywatnym, grupami sektora wolontarystycznego, osobami niepełnosprawnymi oraz ich rodzinami;
- e) poprawienie komunikacji w sprawie niepełnosprawności oraz promowanie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych;
- f) podniesienie świadomości o zróżnicowaniu występującym między osobami niepełnosprawnymi oraz o różnych formach dyskryminacji;
- g) podniesienie świadomości o wielorakiej dyskryminacji, na którą napotykały osoby niepełnosprawne;
- h) poświęcenie szczególnej uwagi uświadomieniu praw dzieci i młodych ludzi niepełnosprawnych do równości w edukacji tak, aby zachęcać i wspierać ich pełną integrację w społeczeństwie oraz promować rozwój europejskiej współpracy pomiędzy fachowcami zaangażowanymi w edukację dzieci i młodych ludzi niepełnosprawnych, w celu poprawy integracji uczniów i studentów ze specjalnymi potrzebami w zwykłych lub specjalistycznych zakładach oraz w krajowych i europejskich programach wymiany.

Patronat nad obchodami Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych w Polsce objął Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski.

Ogłoszenie „Roku Osób Niepełnosprawnych” ma odzwierciedlać nową politykę w stosunku do osób niepełnosprawnych - zamiast litości i dobroczynności ma być oparta na pojęciu praw człowieka i poszanowaniu różnic indywidualnych.

Niepełnosprawni chcą, żeby o nich wiadano i żeby ich widziano. 5 maja 2003 r. przypada Europejski Dzień Protestu Przeciw Dyskryminacji Osób Niepełnosprawnych. W społeczeństwie równych szans każdy obywatel może w pełni korzystać ze swoich uprawnień. Wcześniej jednak musi o nich wiedzieć.

Jolanta Banach - Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych powiedziała:

Ustanowienie przez Radę Europy roku 2003 Europejskim Rokiem Osób Niepełnosprawnych ma na celu podniesienie publicznej świadomości o prawach osób niepełnosprawnych, o pozytywnym wkładzie, jaki wnoszą te osoby w życie społeczeństw, a także o problemach, które napotykają z powodu swojej niepełnosprawności.

Nie mamy ani takich możliwości, ani nie można mieć ambicji, by przez jeden rok diametralnie zmienić sytuację osób niepełnosprawnych. W cudowny sposób nie rozmnożymy środków, by zaspokoić wszystkie uzasadnione potrzeby i osiągnąć wszystkie słuszne cele. Jednak możemy i musimy zrobić jedno: działać małymi krokami, a w przyszłym roku zrobić kilka dużych kroków na rzecz podniesienia świadomości prawnej osób niepełnosprawnych i wszystkich tych, którzy to prawo tworzą i realizują.

Natomiast już dziś można powiedzieć, że owe działania powinny stanowić silny impuls sprzyjający korzystnym zmianom w sytuacji tych osób jako pełnoprawnych obywateli społeczności, własnego kraju, a także zintegrowanej Europy. Planujemy zorganizowanie nie tylko spotkań, konferencji czy szkoleń, ale także konkursów, jak chociażby na gminę bez barier architektonicznych czy na najlepszą pracę magisterską poświęconą osobom niepełnosprawnym. Wszyscy oczekujemy, że pozytywne skutki tych prac będą trwałe.

Samorządom, obok organizacji pozarządowych, przypisujemy w organizacji roku niepełnosprawnych szczególną rolę. Działania samorządów powinny koncentrować się przede wszystkim na zbudowaniu trwałej płaszczyzny społecznejgo współdziałania wokół idei włączenia osób niepełnosprawnych w życie społeczności lokalnej. Celowi temu powinno służyć pogłębienie świadomości współobywateli co do potrzeby dostrzegania różnic między ludźmi oraz potrzeby takiego kreowania procesów społecznych i gospodarczych, które będą uwzględniały te różnice. Tylko w ten sposób możemy dać szansę wszystkim na wniesienie własnego wkładu w życie społeczne - z uwzględnieniem zarówno możliwości, jak i preferencji jednostki. Takie podejście dotyczy zwłaszcza osób niepełnosprawnych.

Szczególna uwaga powinna zostać poświęcona sprawom związanym z umożliwieniem osobom niepełnosprawnym korzystania z powszechnych praw ustanowionych dla ogółu, zwłaszcza w zakresie edukacji i pracy. Trwają już prace nad przygotowaniem programu celowego, który umożliwi udzielenie wsparcia finansowego - ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - składanym przez różne podmioty projektem, które są ważne z punktu widzenia celów Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych.

Halina Biniek

Zamojski Ośrodek Informacji Europejskiej

Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu utworzyła przy ul. Pereca 14 (Czytelnia Główna) Zamojski Ośrodek Informacji Europejskiej, celem którego jest :

- rozpowszechnienie wiedzy o Unii Europejskiej wśród dzieci i młodzieży oraz osób korzystających z Biblioteki,
- przekazanie informacji na temat możliwości, jakie zyskują społeczności lokalne po przystąpieniu do UE,
- wzbudzenie większego zainteresowania młodzieży i osób korzystających z biblioteki pozyskiwaniem informacji na temat procesu poszerzenia Unii Europejskiej poprzez dystrybucję materiałów poświęconych UE,
- umożliwienie grupie docelowej zapoznania się z interesującymi ją zagadnieniami o UE: instytucje UE, działania UE na rzecz młodzieży, struktury UE i jej polityka w poszczególnych dziedzinach, rola Polski w UE po przystąpieniu, pozytywne doświadczenia państw członkowskich, możliwości jakie zyska zamojska społeczność lokalna po przystąpieniu do Unii Europejskiej,
- zwrócenie uwagi na zagadnienia integracji europejskiej osobom, które do tej pory nie interesowały się tymi sprawami i podchodziły do nich obojętnie, tłumacząc to często brakiem dostatecznej informacji w swoim otoczeniu.

Projekt adresowany jest do dzieci, młodzieży, studentów oraz innych osób korzystających z PiMBP. Głównym działaniem będzie poszerzenie zasobów książkowych Biblioteki dotyczących Unii Europejskiej oraz stworzenie dwóch stanowisk komputerowych z podłączeniem do Internetu, dzięki czemu korzystający z biblioteki będą mogli bezpłatnie szukać informacji na temat UE.

PiMBP w Zamościu otrzymała grant na realizację projektu z programu Phare 2001 – „Promowanie integracji europejskiej za pośrednictwem organizacji pozarządowych – Teraz Integracja”.

ZOIE czynny jest: poniedziałek – piątek w godz. 8³⁰ – 18³⁰, sobota 8³⁰ - 15⁰⁰. Telefonicznych informacji udziela się pod numerem 638-58-72, 627-11-54

Halina Biniek

KRONIKA

KRONIKA BIBLIOTEK PUBLICZNYCH POWIATU ZAMOJSKIEGO (II PÓŁROCZE 2002 ROKU) - Wybór -

ZAMOŚĆ

lipiec / sierpień

- „Roztoczański Park Narodowy – przyroda i edukacja” - wystawa - PiMBP
- „Kto czyta ten wie” – konkurs literacki - FB nr 1
- „Piękna i bestia”, „Tworzymy darami natury”, „Papierowe maski”, „Kolorowe pudełko na skarby” – konkursy plastyczne – FB nr 1
- „Zwiedzamy świat”, „Wakacje z książką”, „Roztocze warto zobaczyć” – wystawki książek – FB nr 1
- „Dokąd na wakacje”, „Zabudowania mojej babci”, „W krainie baśni”, „Tworzymy darami natury”, „Panorama Zamościa” – konkursy plastyczne – FB nr 2
- „Czy potrafię” – konkurs czytelniczy – FB nr 2
- „Samouczek przedszkolaka”, „Muzyczna paczka” – konkursy zabawowe – FB nr 2
- „Projektuję okładkę do książki” – konkurs plastyczny - FB nr 5
- „Muminki i ich przyjaciele”, „Tworzymy darami natury”, „Wesołe miasteczko”, „Portret krasnoludka”, „Bajecznie kolorowe rybki”, „Wakacyjne graffiti”, „Kurpiowskie kogutki” – konkursy i zajęcia manualno-plastyczne – FB nr 8
- „Bohaterowie lektur szkolnych w krzyżówkach”, „Czy znasz przyjaciół Muminka” – konkursy czytelnicze – FB nr 8
- „O moim mieście wiem wszystko” – konkurs regionalny – FB nr 8
- „W królestwie dziwnych kroków”, „Zabawa w Duolandy”, „Zabawa w aktorstwo” – zajęcia biblioteczne dla dzieci – FB nr 8
- „Bezpieczne wakacje”, „Stawiamy pierwsze kroki w reklamie – profilaktyka stomatologiczna” – konkursy przygotowane wspólnie z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Zamościu – FB nr 8
- „I ty możesz zostać globtroterem” – spotkanie z podróżnikiem Janem Wardachem – FB nr 8
- „Bajecznie akwarium”, „Disneyowscy bohaterowie”, „Wakacje marzeń”, „Tworzymy darami natury” - konkursy plastyczne - FB nr 9
- „Zgadnij kim jestem?”, „Sprawdź, czy dobrze?” - konkursy literackie - FB nr 9
- „Kolorowa łąka” – wycieczka przyrodnicza – FB nr 9

- Głośne czytanie fragmentów książek: *Mikołajek, Wakacje Mikołajka, Wicek w leśniczówce, Kocie historie, Pinokio* oraz wierszy: *Liście jak listy, Baśń o drzewach, Wysokie drzewa* – FB nr 10
- „Jak wygląda Mikołajek”, „Letnie krajobrazy”, „Pajacyki czy ludziki”, „Wiatraki – wizytówka Holandii”, „Bibułkowe drzewa”, „Bibułowa rewia mody” – zajęcia plastyczne inspirowane fragmentami tekstów literackich – FB nr 10
- „Co wiemy o Holandii?” – zajęcia dla dzieci z wykorzystaniem bibliotecznego warsztatu informacyjnego – FB nr 10
- „Kto?, gdzie?, kiedy? i co? widział, zobaczył, zwiedził w czasie wakacji” – zajęcia biblioteczne z wykorzystaniem księgozbioru z dziedziny geografii” – FB nr 10
- „Wyspa skarbów”, „Liczbowe wykreślanie”, „Słowa i słówka”, „Wakacyjne kalambury”, „Zapamiętaj i odgadnij” – FB nr 10
- „Spotkanie z legendą Artura Oppmana”, „Zgadnij kim jestem” – konkursy literackie – FB nr 11
- „W krainie wyobraźni”, „Ekologiczne obrazki”, „Lalki z różnych stron świata”, „Ptaszydło straszydło”, „Uczymy się origami” – konkursy plastyczne – FB nr 11
- „Na drodze” – konkurs o ruchu drogowym – FB nr 11
- „Opad nie musi być opadem” – konkurs ekologiczny – FB nr 11
- „Moje wakacyjne szlaki” – konkurs regionalny – FB nr 11
- „Z książką przez wieki i dzieje” – konkurs historyczny oraz pogadanka o dziejach i historii książki – FB nr 11
- „Cuda świata” – wystawa – FB nr 12

wrzesień

- Odbyło się podsumowanie powiatowego konkursu plastycznego „Razem z Szancerem – ilustracje do książek” oraz konkursu ekologicznego „Two- rzymy darami natury” – PiMBP
- „Bolesław Prus (1847 – 1912) – pisarz i publicysta” – ekspozycja – PiMBP
- „Czas na ortografię” – konkurs ortograficzny – FB nr 1
- „W rocznicę września 1939 roku” – czytanie poezji o tematyce wojennej i patriotycznej (w ramach cotygodniowych spotkań czwartkowych) – FB nr 3
- „Tolerancja ponad podziałami ras i religii” - pogadanka (w ramach cotygodniowych spotkań czwartkowych) – FB nr 3
- „Niezapomniany świat dinozaurów” – konkurs plastyczny – FB nr 5
- Odbyło się spotkanie autorskie z Beata Ostrowicką, autorką książek dla dzieci i młodzieży – FB nr 8

- „Sprawdź czy dobrze” – konkurs łączący elementy zabawy z nauką pisowni wyrazów *trudnych* – FB nr 9
- „Plastyczne wspomnienia z wakacji” – konkurs plastyczny FB nr 10
- „Tańczowała igła z nitką, „Kleksolandia”, „Orzechowe żółwie”, „Orzechowe myszki” – zajęcia plastyczne inspirowane fragmentami utworów Jana Brzechwy – FB nr 10
- „Zdrowe serce” – wystawa FB nr 12

październik

- „Wachniewska Aleksandra (1912 – 2002). Życie i ochrona przyrody” – ekspozycja – PiMBP
- „Nowe trendy w polskiej literaturze współczesnej” – seminarium, w którym uczestniczyli bibliotekarze bibliotek publicznych powiatu zamojskiego, bibliotek szkolnych, oraz biblioteki pedagogicznej. Na temat *Polskiej literatury współczesnej ostatniego dwudziestolecia* mówił Roman Doktor – literaturoznawca z KUL. *Odbiór najnowszej literatury polskiej w świetle badań czytelniczych* przedstawiła Ewelina Szyszkowska z IKiCZ Biblioteki Narodowej – PiMBP, SBP O/ Zamość
- „Kompozycje z suszonych kwiatów i liści” – konkurs plastyczny – FB nr 1
- „Nauczyciel w karykaturze” – konkurs plastyczny – FB nr 5
- „Moja pani w karykaturze” – konkurs plastyczny – FB nr 9
- „Zapraszamy do Zamościa” – zajęcia plastyczne, w trakcie których dzieci wspólnie wykonały plakat o Zamościu – FB nr 10
- „Bingo”, „Lisek”, „Muszki” – zabawy ruchowe inspirowane utworami dla dzieci (*Wiersze J. Tuwima, Kocie historie* Tomasza Trojanowskiego) – FB nr 10
- „Jesienne bukiety” – konkurs plastyczny – FB nr 11

listopad

- „*Polska wróciła w listopadzie...*” – 84. rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę” – wystawa PiMBP
- „Bukiet z suszonych kwiatów” – konkurs plastyczny – FB nr 2
- „Najpiękniejsze piosenki o miłości” – konkurs (w ramach cotygodniowych spotkań czwartkowych) – FB nr 3
- „Śladami Adama Asnyka” – konkurs literacki – FB nr 5
- „Wokół jesiennego liścia” – konkurs czytelniczy – FB nr 8
- „Przygotowania do *Gwiazdki w Bullerbyn*” – konkurs plastyczno-czytelniczy – FB nr 8
- „Andrzejki w bibliotece” – FB nr 9

- „Przeczytaj św. Mikołaju” – zajęcia plastyczne; przygotowanie kartek z własnym tekstem w formie wiersza lub życzeń – FB nr 10
- „Mała Andersenada” – konkurs literacki na podstawie twórczości Hansa Christiana Andersena – FB nr 11

grudzień

- „Stanisław Wyspiański (1869 – 1937) – dramaturg, poeta, malarz” – wystawa PiMBP
- „Polskie biblioteki publiczne w przeddzień integracji z Unią Europejską” – szkolenie dla bibliotekarzy bibliotek publicznych powiatu zamojskiego, z udziałem nauczycieli – bibliotekarzy. Przedstawione zostały następujące referaty: *Koszty i korzyści integracji Polski z Unią Europejską* - Bogdan Kawałko, dyrektor Regionalnego Centrum Integracji Europejskiej w Zamościu, *Rola bibliotek publicznych w edukacji europejskiej społeczeństwa* – Joanna Kacprzak, z Biblioteki Publicznej miasta st. Warszawy
- „Ozdoby choinkowe” – konkurs plastyczny – FB nr 1
- „Książka moim przyjacielem” – konkurs czytelniczy – FB nr 2
- Życie i działalność Józefa Piłsudskiego – pogadanka – FB nr 3
- Przygotowano wystawę szopek bożonarodzeniowych wykonanych przez czytelników niewidomych i niedowidzących – FB nr 3
- Zorganizowano wycieczki do biblioteki uczniów Gimnazjum nr 1 w Zamościu oraz dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 7 w Zamościu – FB nr 8
- „Idą, idą Mikołaje” – wystawa prac plastycznych wykonanych przez dzieci z Przedszkola nr 7 w Zamościu – FB nr 8
- „Adwentowa wioska”, „Papierowe ozdoby choinkowe”, – zajęcia plastyczne, podczas których dzieci robiły ozdoby choinkowe oraz stroiły drzewko – FB nr 10
- „Rok w przysłowiach ludowych” – konkurs czytelniczy – FB nr 11

ADAMÓW

lipiec / sierpień

- „Wakacje w bibliotece” – zajęcia dla dzieci pozostających w okresie wakacji w miejscu zamieszkania (gry, zabawy, konkursy, zajęcia z książką) – GBP, FB Suchowola, FB Bondyrz

wrzesień

- Biblioteki zorganizowały grupy czytelników i włączyły się do akcji ekologicznej „Sprzątanie świata” – GBP, FB Suchowola, FB Bondyrz
- Zakupiono 2 zestawy komputerowe dla GBP Adamów i FB Suchowola

grudzień

- Zakupiono program biblioteczny MAK dla GBP Adamów i FB Sucho-
wola oraz Przewodnik Bibliograficzny za lata 1978 – 2001 dla GBP Ada-
mów
- „Wesołych świąt” – spotkanie czytelnicze, pogadanka o zwyczajach
bożonarodzeniowych, wspólne wykonanie świątecznej gazetki – GBP,
FB Suchowola

GRABOWIEC

wrzesień

- „Bóg – Honor – Ojczyzna” – współudział w organizacji środowiskowej
uroczystości patriotyczno – religijnej – GBP i GOK
- „Spotkanie z książką” – impreza biblioteczna dla dzieci (czytanie
i opowiadanie fragmentów książek) – GBP

październik

- „Zaszumiało jesienią” – impreza biblioteczna dla przedszkolaków – GBP, GOK
- „Barwy jesieni” – konkurs plastyczny dla dzieci – GBP, GOK

listopad

- „Niepodległość” – rocznicowy montaż słowno-muzyczny – GBP, GOK

grudzień

- „Śpiesz się św. Mikołaju” – spotkanie dla dzieci w bibliotece – GBP, GOK
- „Wydawnictwa Towarzystwa Regionalnego Lubelszczyzny” – wystawa -
GBP, GOK
- Wigilijne spotkanie czytelnicze – GBP, GOK

KOMARÓW

lipiec

- „Dni Komarowa” – festyn sportowo – rekreacyjny – GBP, SOKiS

sierpień

- „Piknik rodzinny” - rekreacyjna impreza środowiskowa - GBP, SOKiS
- „82. rocznica Bitwy pod Komarowem” – patriotyczna impreza środowiskowa –
GBP, SOKiS

wrzesień

- „Gminno-parafialne dożynki w Komarowie” – GBP, SOKiS
- „Unia Europejska, a środowisko naturalne człowieka” – podsumowanie
konkursu - GBP, SOKiS
- Do nowego lokalu, ze stałym ogrzewaniem przeniesiono Filię Biblioteczną
w Zubowicach. Poprawiły się warunki pracy tej placówki.

październik

- Zwiększył się do pełnego etatu wymiar czasu pracy FB Zubowice
- „To już jesień – konkurs plastyczny – GBP, SOKiS
- „Bodajbyś cudze dzieci uczył” – montaż poetycki z okazji Dnia Edukacji Narodowej – GBP i SOKiS

grudzień

- „Mikołaj z SOKiSem” – impreza okolicznościowa dla dzieci – GBP, SOKiS
- „II Gminny Przegląd Kołęd Różnych Narodów” – GBP, SOKiS

KRASNOBRÓD

lipiec

- „Przydrożne pomniki wiary w parafii krasnobrodzkiej” – wystawa fotograficzna – MGBP
- „Galeria Krasnobrodzka” – ekspozycja portretów ludzi związanych z Krasnobrodem - MGBP
- „Głośne czytanie dzieciom” – zajęcia biblioteczne – MGBP i FB Hutki

sierpień

- „Głośne czytanie dzieciom” – zajęcia biblioteczne – MGBP i FB Hutki
- „Co wiesz o Krasnobrodzie” – konkurs o tematyce regionalnej – MGBP
- „Podróże do krainy fantazji” – konkurs na ilustrację do baśni – FB Hutki

wrzesień

- Wycieczka do biblioteki dzieci ze świetlicy socjoterapeutycznej – MGBP
- „Najwięcej przeczytanych książek w roku szkolnym 2002/2003” – ogłoszenie konkursu – MGBP, FB Hutki

październik

- Głośne czytanie dzieciom – zajęcia biblioteczne – MGBP, FB Hutki

grudzień

- „Zapoznanie z księgozbiorem biblioteki” – wycieczka do biblioteki dzieci z kl. III szkoły podstawowej – FB Hutki

ŁABUNIE

sierpień / wrzesień

- Włączono się w przygotowania i obchody gminno-parafialnego święta plonów – GBP
- „Archeologia na terenie gminy Łabunie” – konkurs plastyczny - GBP

MIĄCZYN

lipiec / sierpień

- „Głośne czytanie dzieciom” – zajęcia biblioteczne (czytanie wierszy, fragmentów baśni, opowiadań)

wrzesień

- „Ilustracje do przeczytanych książek” – konkurs plastyczny

listopad

- „Unia bez tajemnic” – wystawa

grudzień

- „Mikołaju – Mikołaju”, „Spotkanie opłatkowe dla czytelników” – okolicznościowe imprezy biblioteczne
- „Polska Wigilia” – biblioteczna impreza świąteczna

RADECZNICA

lipiec / sierpień

- „Wakacyjne zajęcia w bibliotece” (gry i zabawy dydaktyczne, konkursy plastyczne, literackie, czytelnicze) – GBP

wrzesień

- Konkurs ze znajomości pisarstwa Janiny Porazińskiej – GBP

październik / grudzień

- „Uroki zimy” – konkurs plastyczny - GBP
- Odbył się konkurs wiedzy o życiu i twórczości Adama Mickiewicza – GBP

SITANIEC (GBP ZAMOŚĆ)

lipiec

- „Miejsce, w którym chciałbym się znaleźć” – konkurs rysunkowy – GBP
- „Wakacyjne spotkania w bibliotece” – zajęcia dla dzieci (głośne czytanie książek, ilustrowanie poznanych utworów, gry dydaktyczne, zabawy w świetlicy) – FB Wysokie
- „Oddaj książkę do biblioteki w terminie” – konkurs na najciekawsze hasło propagujące przestrzeganie regulaminu biblioteki – FB Zawada
- „Tęczowe motyle”, „Pocztówka z wakacji” – zajęcia plastyczne – FB Płockie
- „Letni krajobraz”, „Ulubiona postać z bajki”, „Domek Baby Jagi” – konkursy plastyczne – FB Płockie

sierpień

- „Wielki Konkurs Egipski” – konkurs wiedzy - GBP
- „Moja miejscowość”, „Wspomnienia z wakacji” – konkursy plastyczne – GBP
- „Zdarzenia w *Kopciuszku*” – zajęcia dramatyczne – GBP
- „Ciekawe miejsca w Sitańcu” – wycieczka – GBP
- „Wspomnienia z wakacji”, „Plastelinowe ZOO” – konkursy plastyczne – FB Mokre
- „Plastelinowe ZOO”, „Bohater dobranocki”, „Papierowe ozdoby”, „Jak spędziłem wakacje” – konkursy plastyczne – FB Płoskie
- „Moja biblioteka” – zajęcia plastyczne – FB Płoskie

wrzesień

- Dostęp do internetu - GBP
- Utworzono punkt informacji o Unii Europejskiej - GBP
- „Świat moich marzeń” – konkurs plastyczny i wystawa pokonkursowa – FB Zawada
- „Jesień” – Konkurs rysunkowy – FB Mokre
- „Spacerkiem po Zamościu”, „Zbiory jesieni” – konkursy plastyczne – FB Płoskie
- Ukazał się kolejny (12) numer pisemka bibliotecznego *Książkomania* – FB Płoskie
- „Pięć pytań o Astrid Lindgren” – konkurs literacki – FB Kalinowice

październik

- Głośne czytanie fragmentów książek *Dzieci z Bullerbyn* i *Bracia Lwie Serce* - GBP
- „Katalog twórczości Astrid Lindgren” – konkurs literacko-plastyczny – FB Zawada
- „Układamy suche bukiety” – konkurs plastyczny – FB Mokre
- „Poznaję zwierzęta”, „Zbiory jesieni”, „Nauczyciele naszymi wychowawcami” – zgaduj-zgadule - FB Lipsko
- „Pejzaż jesieni”, „Zwierzęta naszymi przyjaciółmi” – konkursy plastyczne – FB Lipsko
- „Życie i twórczość Astrid Lindgren” – konkurs literacko-plastyczny – FB Płoskie
- Ukazał się kolejny (13) numer pisemka bibliotecznego *Książkomania* – FB Płoskie
- Pogadanka na temat twórczości Astrid Lindgren – FB Kalinowice
- Kontynuacja głośnego czytania dzieciom – zajęcia w przedszkolu – FB Kalinowice

listopad

- „Wielki konkurs wiedzy z twórczości Astrid Lindgren” – finał konkursu - GBP
- „Mitologia bez tajemnic” – konkurs wiedzy - FB Wysokie
- „Andrzejki” – okolicznościowa impreza biblioteczna – FB Mokre
- „Złota rybka” – konkurs plastyczny – FB Płoskie
- „Suche bukiety” – zajęcia plastyczne – FB Kalinowice

grudzień

- Zakupiono program biblioteczny *Libra 2000* – GBP
- Do nowego lokalu przeniesiono FB w Płoskiem
- Wielka gra *Oto Muminki* – konkurs wiedzy - FB Wysokie
- „Wymarzony prezent gwiazdkowy, „Kartka świąteczna”, „Stroik świąteczny” – zajęcia plastyczne – FB Wysokie
- „Najpiękniejsza kartka świąteczna”, „Postać św. Mikołaja” – konkursy świąteczne – FB Zawada
- „Kartki i stroiki świąteczne” – konkurs plastyczny – FB Mokre
- „Świąteczne witraże”, „Ozdoby choinkowe”, „Szopka bożonarodzeniowa” – konkursy plastyczne – FB Lipsko
- „Szopka bożonarodzeniowa”, „Stroik świąteczny” – konkursy plastyczne – FB Kalinowice

SITNO

lipiec/sierpień

- „Godzina bajek” – cykliczne zajęcia dla dzieci najmłodszych, podczas których odbyło się głośne czytanie i opowiadanie Baśni Braci Grimm i Baśni H. Ch. Andersena – FB Horyszów Polski

październik / grudzień

- organizacja wystawek propagujących wiedzę o Unii Europejskiej – FB Cześniki
- „Uczeń w bibliotece” – wycieczka do biblioteki – FB Horyszów Polski
- „Godzina bajek” - cykliczne zajęcia dla dzieci, podczas których odbyło się głośne czytanie utworów J. Brzechwy i J. Tuwima

SKIERBIESZÓW

lipiec

- Zorganizowano kiermasz książek podczas obchodów *Dni miejscowości* – GBP

wrzesień

- „Wieczór bajek” – impreza biblioteczna dla dzieci z kl. „O” i „I” – GBP

listopad

- „Dzieci Zamojszczyzny w literaturze” – lekcja biblioteczna dla kl. II gimnazjum – GBP

STARY ZAMOŚĆ

lipiec / sierpień

- Organizacja akcji *Lato 2002* – zajęć dla dzieci i młodzieży pozostającej w okresie wakacji w miejscu zamieszkania. Podczas tych zajęć odbywały się konkursy plastyczne, zabawy i gry sportowe, gry planszowe, wycieczki piesze i rowerowe, wyjazdy do kina – GBP i FB Udrycze
- „Spotkania z kulturą – Udrycze 2002” – impreza środowiskowa – FB Udrycze

SUŁÓW

lipiec / sierpień

- Zorganizowano zajęcia dla dzieci pozostających w okresie wakacji w miejscu zamieszkania. Składały się na nie gry i zabawy świetlicowe, zajęcia sportowe, wycieczki, konkursy rysunkowe – GBP

wrzesień

- Wycieczka do biblioteki dzieci z kl. I szkoły podstawowej, której celem było zapoznanie z biblioteką i zbiorami – GBP

listopad

- „Ziemia dla ludzi, ludzie dla ziemi” – konkurs rysunkowy o tematyce ekologicznej – GBP

SZCZEBRZESZYN

wrzesień

- „Wspomnienia z rajdu” – wystawa fotograficzna – MGBP
- „Co wiem o swoim mieście” – quiz tematyczny – MGBP

październik

- „Szukamy chrząszcza w literaturze pięknej” – podsumowanie konkursu – MGBP

ZWIERZYNIEC

lipiec / sierpień

- „Biblioteka źródłem wiedzy o regionie” – wystawa tematyczna

- „Wakacje z ulubioną książką” - konkurs plastyczny
- „Wieczór opowiadań” – zajęcia biblioteczne poświęcone prezentacji utworów J. Brzechwy, H. Januszkowskiej, H. Ch. Andersena

wrzesień

- uległo zmniejszeniu o ¼ etatu zatrudnienie w Bibliotece

październik

- „Czytamy dzieciom” – zajęcia biblioteczne dla dzieci

listopad

- „Twórczość Wandy Chotomskiej” – zajęcia dla dzieci z cyklu *Czytajmy dzieciom*

grudzień

- „Choinkowe wierszyki” – kontynuacja zajęć dla dzieci z cyklu *Czytajmy dzieciom*

Halina Zielińska

2003/1 (17)